

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

A minimális az optimális?

Egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségeinek összehasonlító elemzése

Témavezető: Dr. Antal Anita PhD

Külső konzulens: Ferencz Elvira

Károssy Diána

alapképzés

Levelező tagozat

Pénzügy-Számvitel szak

Számvitel szakirány

2024

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Károssy Diána		
Képzési szint:	alapképzés		
Szak:	Pénzügy- Számvitel szak		
Szakirány (ha van):	Számvitel szakirány		
Neptun kód:	Z1LGUN	Védés éve:	2024
Dolgozat címe:	A minimális az optimális? Egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségeinek összehasonlító elemzése		
Egyetemi témavezető:	Dr. Antal Anita PhD		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Ferencz Elvira		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	Egyéni vállalkozók, vállalkozói jövedelemadó, átalányadó, kisadózó vállalkozások tételes adója, iparűzési adó		

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat / záródolgozatomat / diplomadolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
 - hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.
- (Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2024. május 23.

Károssy Diána s.k.

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	4
1. Elméleti megalapozás	6
1.1. Egyéni vállalkozáshoz kapcsolódó fogalmak, a vállalkozás működésének főbb szabályai	6
2.2 Az egyéni vállalkozások által választható jövedelemadózási módszerek	7
2.2.1. Vállalkozói személyi jövedelemadó	10
2.2.2. Átalányadózás	14
2.2.3. Kisadózó vállalkozások tételes adója.....	18
2.3 Adózási mód változtatási lehetőségeinek összefoglalása	20
2.4. Szociális hozzájárulási adó és járulékok az egyéni vállalkozóknál.....	22
2.5. Egyéni vállalkozók a helyi iparűzési adózásban	25
2. Piaci helyzetelemzés	27
2.1. Egyéni vállalkozások Magyarországon	28
2.2. Egyéni vállalkozások összehasonlítása nemzetközi viszonylatban.....	30
3. Empirikus kutatás – egyéni vállalkozások és az adóoptimalizáció.....	32
4.1. Kutatási módszertan	32
4.2. A mintabeli egyéni vállalkozások karakterisztikája.....	33
4.3. Adóoptimalizációs vizsgálat	36
4. Összegzés, konklúziók, javaslatok.....	46
Irodalomjegyzék.....	48
Ábrajegyzék	51
Táblázatok jegyzéke	52
Melléklet.....	53

Bevezetés

A választott témám az egyéni vállalkozások adózási lehetőségeinek összehasonlítása. Szakdolgozatomban azt vizsgáltam, hogy milyen változásokat hozott a 2022. évi adózási rendszer módosítása, és milyen adózási formákat tudnak választani a hazai egyéni vállalkozók.

Témaválasztásomat indokolja, hogy az egyéni vállalkozók adózási rendszere az utóbbi években olyan változáson ment keresztül, amely a vállalkozói közeget felzaklatta. A kisadózó vállalkozások körét a szigorított feltételek hatására jelentősen csökkentették, ezzel komoly adóteher növekedés jelent meg ebben a szegmensben. Mindemellett egyszerűsítették az átalányadózási formát, ahová igyekeztek áttérni azon egyéni vállalkozókat, akik a kisadózó adónem alól kikerültek.

Az adózás évről-évre jelentős kihívás elé állítja mind az újonnan induló, mind pedig a már működő vállalkozásokat is. Az adónemek sokfélesége, összetettsége, az adókedvezmények és adómentességek rendszere, a gyakori adóváltozások nagymértékben nehezítik a vállalkozói ambíciókkal rendelkező személyek számára az adózási rendszer áttekinthetőségét. Véleményem szerint jelenleg már nincs olyan adózási mód, ahol ne kellene szakértői figyelemmel kísérni az egyéni vállalkozók tevékenységét. A legtöbb online számlázó felületen kínálnak automatikus figyelő rendszereket, bevallás generáló folyamatokat, amelyek hasznos segítséget jelenthetnek, de nem pótolják a személyes konzultációk és kérdezési lehetőségek előnyeit.

Tanulmányomban elsősorban az egyéni vállalkozók jövedelemadóztatásának hazai helyzetével fogok foglalkozni. A célom az, hogy írásommal felhívjam a figyelmét a leendő vállalkozóknak, hogy az adózási forma kiválasztása már a tevékenység megkezdése előtt történik. Szeretném összegyűjteni a különböző jövedelemadózási formák előnyeit és hátrányait, hogy javaslatot tudjak tenni arra vonatkozóan, hogy egyéni vállalkozás keretében milyen adózási módot válasszon a vállalkozó.

A dolgozatomban első részében prezentálom az egyéni vállalkozói szektort a hozzá tartozó fogalmakkal és szabályokkal. A magyar gazdaságban az egyéni vállalkozóknak meghatározó szerepe van, az ország jövedelemtermelésének fontos részét képezi. Az egyéni vállalkozók jelenléte és megfelelő működése elengedhetetlen ahhoz, hogy hazánk gazdasága ideálisan működjön. Bemutatom az egyéni vállalkozók által választható jövedelemadózási módszereket, és az adónemek közötti áttérések lehetőségét. Részletesebben szeretném elemezni a vállalkozói személyi jövedelemadót, az átalányadót és a kisadózó vállalkozások tételes adóját. Majd ezt követően azon adókat ismertetem, amelyek a működéshez szorosan kapcsolódnak és nem

megkerülhetők. A szociális hozzájárulási- és a helyi iparűzési adókötelezettségről is említést kell tennem, hogy egy átfogó képet tudjak mutatni a tisztelt olvasónak.

Ezt követően egy piaci helyzetelemzést ismertetek a hazai és nemzetközi viszonylatban, amiről egy összemérés keretein belül adok tájékoztatást a hasonlóságokról és különbségekről. Rövid elemzés során véleményyt formálok az előnyökről és hátrányokról is.

Dolgozatom fő részét az empirikus kutatásom képezi, ahol az adóoptimalizációról, mint egy szükséges előkészületi tevékenységről és folyamatos monitorozásról fogok írni. Célom, hogy bemutassam az általam kiválasztott minta segítségével, hogy mekkora eltérések lehetnek a fizetendő adó összegében, ha valaki nem jól választja meg az adózási formáját, amiben adókötelezettségeit teljesíti. Szeretném mindhárom jövedelemadózási formát letisztult formában megmutatni, hogy az adózás útvesztőjében az is eligazodást kapjon, aki vállalkozási tevékenységével erősítené gazdaságunkat, de az adózási terület bonyolultsága visszaveti kedvét az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésétől.

Minta elemszáma: 35 vállalkozás

Minta kiválasztásának módszere: szakértői kiválasztás

Adatfeldolgozás módszere: pénzügyi módszerek

Mivel adózással kapcsolatos témát választottam, így elengedhetetlennek tartottam, hogy megvizsgáljam, mennyiben változtatta meg a vállalkozói hajlandóságot az adózási rendszer e nagyívű változása. Abban bízom, hogy nem kapok negatív eredményeket, azaz a gazdaság életében nem esett vissza nagymértékben a vállalkozói kedv. A 2013. január 1-jétől bevezetett kisadózó vállalkozások tételes adója nagymértékben hozzájárult gazdaságunk kifehérítéséhez. Közel 10 év után radikálisan módosították a feltételeit, amit a vállalkozói közegben nagy felháborodás követett.

A kutatás során összesen öt kérdésre keresem a választ:

1. A vállalkozók képesek voltak-e arra, hogy a kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény alól kikerülve a megemelt adóterhekkkel számolva folytassák a tevékenységüket?
2. Az úgynevezett „régis Katás” önfoglalkoztatóknak milyen mértékben felelt meg az átalányadózás?
3. Az egyéni vállalkozók milyen módon igyekeztek csökkenteni az adóterheiket?
4. A vállalkozók milyen adózási formákat választva érték el az optimális adózási formát?
5. A mintavételi adatok hogyan illeszkednek a statisztikai adatokhoz helyi szinten?

Kutatásomhoz a legfrissebb információkat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban NAV) online felületeiről, információs füzetekből, jogszabályokból szereztem be, de könyvtári gyűjteményeket is felkerestem, amiből a korábbi idők adózási szaklapjaihoz is hozzájuthattam. Felemelő élmény látni, hogy relatív rövid idő alatt milyen nagyívű változásokon ment keresztül az adózási világ.

1. Elméleti megalapozás

1.1. Egyéni vállalkozáshoz kapcsolódó fogalmak, a vállalkozás működésének főbb szabályai

A **2009. évi CXV. törvény** az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről (továbbiakban Evc. tv.) rendelkezik egyértelműen (1. ábra), hogy ki és milyen céllal indít egyéni vállalkozást: *„Magyarország területén természetes személy a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti letelepedés keretében üzletszerű – rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott – gazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként végezhet.”* Aki egyéni vállalkozóvá válik, nyereséget kíván elérni a teljesítménye által. Ez a szegmens nagy volumennel rendelkezik, amihez hozzájárul, hogy kiszámítható biztonságot nyújt a gazdasági társaságokkal szemben, hogy van lehetőség a tevékenység szüneteltetésére, így az adóterhek időleges felfüggesztésére. Természetesen nem elhanyagolható tény, hogy a gazdasági kockázatvállalás egyenlő a személyes, korlátlan vagyoni felelősségvállalással, hiszen az egyéni vállalkozó nem önálló jogszemély. *„Az egyéni vállalkozó köteles személyesen közreműködni a tevékenység folytatásában, azzal, hogy közreműködőként alkalmazottat foglalkoztathat.”*¹ A személyes közreműködés egyfajta biztosíték arra, hogy a magánszemély ne legyen megkerülhető a felelősségi kérdésekben.

1. ábra: Az egyéni vállalkozás működésének jogi szabályozása és a létrehozás módja

Forrás: saját szerkesztés

¹ 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről 16.§ 1) bekezdés

Egyéni vállalkozást ügyfélkapus regisztráció birtokában azon személyek tudnak indítani a **Webes Ügysegéd alkalmazás segítségével**, akik az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének nyilvántartásba vétele előtt nyilatkoznak arról, hogy:

- nem kiskorú személy,
- nem áll cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt,
- a közélet tisztasága ellen, a nemzetközi közélet tisztasága elleni gazdasági, vagyon elleni bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre nem ítélték, vagy az elítéléshez tartozó hátrányos jogkövetkezmények alól már mentesült,
- szándékos bűncselekmény miatt jogerősen egy évet meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztére nem ítélték, vagy az elítéléséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól már mentesült,
- nem egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.²

Továbbá nyilatkozatot kell adni a székhelyhasználat jogosultságáról, valamint a választott főtevékenység és egyéb tevékenységi körök gyakorlásának feltételeinek, így különösen annak bejelentéshez, illetve engedélyhez kötöttségének megismeréséről és teljesítéséről.

A vállalkozó jövedelemszerző tevékenység eredményének adózását **jelenleg két törvény** szabályozza:

- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (továbbiakban Szja tv.)
- 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról (továbbiakban Új Kata tv.) - korábban a 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (továbbiakban Katv.)

Ezen jogszabályok az egyéni vállalkozók részére jelenleg három adózási módszert tesznek lehetővé. Mint ahogy a bevezetésben említettem, kiemelten fontosnak tartom, hogy a vállalkozói tevékenység megkezdése előtt egy kalkulációval meghatározzuk az optimális adózási módozatot. A jogszabályi lehetőségekhez mérten, a mikro- és makrogazdasági hatások révén időnként szükség lehet módosításra, amellyel a vállalkozó döntése alapján élhet.

2.2 Az egyéni vállalkozások által választható jövedelemadózási módszerek

Dolgozatomban arra törekedtem, hogy átfogó képet adjak az önfoglalkoztatók számára az adózási lehetőségeikről. Ennek érdekében a **saját szerkesztésű összehasonlító táblázatom** tartalmát az egyes alcímek alatt részletesen kifejtem. (1. táblázat)

² HAJDU-DUDÁS Mária (és mások) Egyéni vállalkozók adózása, számvitele. HVG Kiadvány 2023/1, p. 5.

Ez a kimutatás segítséget adhat azon személyeknek, akik a jelenlegi adózási környezetben kívánnak vállalkozni, de az adózás témakörében nem jártasak. A kisadózó vállalkozások tételes adójának 2022. évi törvénymódosítása óta a két legfontosabb kérdés:

1. Főfoglalkozású egyéni vállalkozó lesz-e?

„Biztosított (főfoglalkozású) az az egyéni vállalkozó, aki:

- egyidejűleg nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban,*
- nem folytat tanulmányokat,*
- egyéni vállalkozó, és egyidejűleg társas vállalkozóként is biztosított, főszabályként egyéni vállalkozói jogviszonyában tekintendő főfoglalkozásúnak (ez esetben a társas vállalkozásnál fennálló járulékfizetési kötelezettség alapja a ténylegesen elért, járulékalapot képező jövedelem), továbbá akkor,*
- ha a foglalkoztatása más foglalkoztatónál egyidejűleg nem munkaviszonyban történik, hanem például megbízási, vállalkozási jogviszonyban.”³*

2. Kifizetőnek állít-e ki számlát?

A kifizető fogalmára az Adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban Art.) 7.§ 31. bekezdés tartalmaz egy tíz pontból álló felsorolást, de a gyakorlat szerint a legtöbbször az a) pontban rögzített eset áll fenn:

„Az a belföldi illetőségű jogi személy, egyéb szervezet, egyéni vállalkozó, amely (aki) adókötelezettség alá eső jövedelmet juttat, függetlenül attól, hogy a juttatást közvetlenül vagy megbízottja (posta, hitelintézet) útján teljesíti.”⁴

Amennyiben a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény által támasztott feltételeknek nem felel meg a leendő vállalkozó, akkor a választási lehetősége az SZJA törvény által kínált adózási módokra korlátozódik.

³ NAV Információs füzet - 03. Az egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége 29. o.

⁴ 2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről 7.§ 31. bekezdés a) pontja

1. táblázat Adózási módokzatok elsődleges összehasonlítása, 2024

	Adózási módokzat	Vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózás	Átalányadózás	Kisadózó vállalkozások tételes adója
Ki választhatja?	Főfoglalkozás egyéni vállalkozó	Igen	Igen	Igen
	Mellékállású egyéni vállalkozó	Igen	Igen	Nem
	Kiegészítő tevékenységet folytató e.v.	Igen	Igen	Nem
Kinek számlázhat?	Kifizetőnek	Igen	Igen	Nem
	Magánszemélynek	Igen	Igen	Igen
Alanyi adómentes határ 2024. évben		12.000.000 Ft		
Bevételi értékhatár 2024. évben		Nincs	266.800*12*10= 32.016.000 Ft VAGY 266.800*12*50= 160.080.000 Ft	18.000.000 Ft, felette 40%-os különadó
Adómentes jövedelemhatár		Nincs	1.600.800 Ft	Nincs
Költségszámolás		Tételes	40% - 80% - 90% átalány	Nincs
Mely adót váltja ki?		Nem vált ki adót	Cégautóadót, amennyiben a törvényi feltételeknek megfelel	SZJA TBJ SZOCHO Cégautóadó
Minimum fizetendő adó és járulékok főfoglalkozású egyéni vállalkozóként	Szakképzettséget igénylő tev.	SZJA: kivét után 15%	SZJA: adómentes jövedelem felett 15%	50.000 Ft
		TBJ: 60.310 Ft	TBJ: minimum a garantált bérminimum szerint 60.310 Ft	
	SZOCHO: 47.678 Ft	SZOCHO: minimum a garantált bérminimum szerint 47.678 Ft		
	Szakképzettséget NEM igénylő tev.	SZJA: kivét után 15%	SZJA: adómentes jövedelem felett 15%	
TBJ: 49.358 Ft		TBJ: minimum a minimálbér szerint 49.358 Ft		
Minimum fizetendő adó és járulékok mellékállású egyéni vállalkozóként	Szakképzettséget igénylő tev.	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség az adómentes jövedelemhatárig, felette az elért jövedelem után negyedévente	
	Szakképzettséget NEM igénylő tev.	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség az adómentes jövedelemhatárig, felette az elért jövedelem után negyedévente	
Minimum fizetendő adó és járulékok kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozóként	Szakképzettséget igénylő tev.	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség az adómentes jövedelemhatárig, felette az elért jövedelem után negyedévente	
	Szakképzettséget NEM igénylő tev.	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség	Nincs minimum járulékfizetési kötelezettség az adómentes jövedelemhatárig, felette az elért jövedelem után negyedévente	

Rövidítések:

SZJA - Személyi jövedelemadó

TBJ - Társadalombiztosítási járulékok

SZOCHO - Szociális hozzájárulási adó

Forrás: A vonatkozó jogszabályok alapján saját számítás és szerkesztés

Mindhárom adózási módnál közös szabály, hogy a 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (továbbiakban Áfa tv.) által meghatározott alanyi adómentes értékhatár naptári napi arányosítással 12.000.000 Ft-ig él.⁵

⁵ 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 188.§ (2) bekezdés

2.2.1. Vállalkozói személyi jövedelemadó

Az egyéni vállalkozó az Sza. tv. rendelkezései szerint a jövedelmét kétféle módszer szerint állapíthatja meg, amennyiben a törvényben megjelölt feltételek teljesülnek. Az első módszer a költségek tételes elszámolása alapján a vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózás, a második az átalányadózás. (2. ábra)

2. ábra: Személyi jövedelemadó törvény kínálta adózási módok

Forrás: Sza törvény alapján szerkesztve

Ebben az alfejezetben az első módszert mutatom be. Az előző oldalon található táblázatból látható, hogy ezen adózási módot minden olyan természetes személy választhatja, aki az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésére jogosult. A vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózás a legösszetettebb adózási módozat. A törvényalkotó célja tisztán látható, hogy a nagyobb egyéni vállalkozókat felkészítse a társas vállalkozási formákra.

Tételes költségelszámolás egy olyan adózási forma, ahol az adó alapját az elért árbevétel és a felmerült költségek különbözete jelenti. A vállalkozó felelőssége és kötelezettsége, hogy bevételeiről és kiadásairól nyilvántartást vezessen, amely pénztárkönyv vagy naplófőkönyv segítségével történik. Erről az Sza tv. 10.§-a rendelkezik és e törvény 5. számú mellékletében pontos iránymutatást ad. A bevételeit pénzforgalmi szemlélettel, időrendi sorrendben kell rögzítenie és az alapjául szolgáló bizonylatokat évülesi idő lejártáig megőrizni olvasható formában. Ez nem összekeverendő az Áfa tv. által nyújtott pénzforgalmi elszámolással, amely nem a számlák teljesítési dátumához köti az általános forgalmi adó fizetési és levonási időpontját, hanem az egyéni vállalkozóhoz hasonlóan az egyes számviteli bizonylatok pénzügyi teljesítéséhez. Ettől függetlenül természetesen választhatja az egyéni vállalkozó ezt az elszámolási módszert az áfa körbe való lépésével.

Az Szja tv. 49/B§ (4)-(6) bekezdése rendelkezik a **bevételt módosító tényezőkről**, míg az egyéni vállalkozó a vállalkozói adóalap kiszámításakor főszabályként az Szja tv. 4. és 11. számú mellékletében foglalt rendelkezések alapján számolhat el költségeket. Az önfoglalkoztató **költségként számolhatja** el többek között:

- a vállalkozói kivétet, melynek összegét a vállalkozó dönti el,
- a bevétel megszerzésével közvetlenül összefüggő kiadásokat,
- a tárgyi eszközök és nem anyagi javak amortizációs leírását,
- jármű üzemeltetésével kapcsolatos kiadásait,
- a tevékenység kezdő évében, illetve legfeljebb három évvel korábban beszerzett és utóbb a tevékenység érdekében felhasznált anyag- és árukészlet beszerzési értéke, valamint tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása, melyek korábban költségként még nem kerültek elszámolásra.

Az egyéni vállalkozóknál **igazolás nélkül elszámolható költségeiről** az Szja tv. 3. számú mellékletében a II. Igazolás nélkül, költségként elszámolható tételek bekezdése ad útbaigazítást. A teljesség igénye nélkül:

- bedolgozó részére e tevékenységével összefüggésben kifizetett éves munkabér, illetve munkadíj 30 százalékát meg nem haladó összeg,
- a közúti gépjárművek, az egyes mezőgazdasági, erdészeti és halászati erőgépek üzemanyag és kenőanyag fogyasztásának igazolás nélkül elszámolható mértékéről szóló kormányrendelet szerinti üzemanyagfajták esetén a kormányrendeletben meghatározott üzemanyag-fogyasztási norma,
- a kifizető által a magánszemélynek a saját személygépkocsi (ideértve a közeli hozzátartozó tulajdonát képező személygépkocsit is) használata miatt fizetett költségtérítés összegéből a kiküldetési rendelvényben feltüntetett km-távolság szerint,
- a munka törvénykönyvéről szóló törvény távmunkavégzésre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a munkaszerződésében foglaltak szerint távmunkavégzés keretében munkát végző munkavállalónak a távmunkavégzéssel összefüggésben költségtérítés címén fizetett összegből a felek által előzetesen meghatározott, de legfeljebb havonta az adóév első napján érvényes havi minimálbér 10 százalékának megfelelő összeg,

- a járművezető gyakorlati szakoktatók saját jármű üzemeltetésének költségtérítéséről szóló kormányrendelet szerint figyelembe vehető költségátalány,
- a külföldi kiküldetéshez kapcsolódó elismert költségekről szóló kormányrendelet szerint naponta elszámolható összeg a nemzetközi közúti áru fuvarozásban és személyszállításban gépkocsivezetőként és árukísérőként foglalkoztatott, külföldi kiküldetés címén bevételt szerző magánszemélynél,

3. ábra Vállalkozói személyi jövedelemadó szerinti adózás sematikus ábrázolása - saját szerk. (Forrás Szja tv.)

+ Vállalkozói bevétel
-/+ Bevételt módosító tételek
- Elismert költségek
- Elhatárolt veszteség
Vállalkozói adóalap
Vállalkozói jövedelemadó (adóalap 9%-a)
- Vállalkozói szja kedvezmények
Vállalkozói szja kötelezettség
Adózás utáni vállalkozói jövedelem
+/- Osztalékalapot módosító tételek
Vállalkozói osztalékalap
Vállalkozói osztalékalap adója (15%)

A vállalkozói személyi jövedelemadózás alapján a vállalkozói tevékenység során elért bevételből kiindulva kell megállapítani, melyből a bevételt módosító tételekkel, majd az elismert költségekkel és elhatárolt veszteséggel korrigálva megkapjuk a vállalkozói adóalapot.

Bevételt csökkentő tételek az alábbi tételek szerint vehetőek igénybe:

- szakképző iskolai tanuló után, illetve szakképzési munkaszerződés alapján⁶,
- megváltozott munkaképességű alkalmazott után⁷,
- foglalkoztatási kedvezmény létszámnövekményre tekintettel⁸,
- alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés után⁹,
- fejlesztési tartalék címen¹⁰,
- kisvállalkozói beruházási kedvezmény alapján¹¹.

⁶ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés a) pont

⁷ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés a) pont

⁸ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés g) pont

⁹ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés c) pont

¹⁰ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés f) pont

¹¹ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés d) pontja

Ezen felül **adókedvezményt** vehet igénybe az alábbi feltételek mellett:

„A 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozó hitelszerződés (ideértve a pénzügyi lízinget is) alapján tárgyi eszköz beszerzéséhez, előállításához pénzügyi intézménytől igénybe vett hitel kamata alapján veheti igénybe.”¹²

A vállalkozói jövedelemadó mértéke összhangban van a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1997. évi LXXXI. törvény adókulcsaival 2010. január 1-jétől. Korábbi időszak vizsgálata a szakdolgozatom szempontjából nem releváns adat.

4. ábra Nyereségadó alakulása 2010. január 1-től egyéni vállalkozók és társaságok között – saját szerk

Időszak	2010. január 1- 2016. december 31	2017. január 1-jétől
Adómérték adóalap százalékában	19%, de 500 millió Ft adóalap alatt 10%	9%

Forrás: Sza törvény és a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény

Míg az egyéni vállalkozó is képezhet fejlesztési tartalékot - ezzel szemben a gazdasági társaságok tagjainak részére lehetőség van eredménytartalékba helyezni a nyereségadóval csökkentett év végi eredményt -, de a május 20-ig benyújtandó éves személyi jövedelemadó bevallás során, mint magánszemély, kötelezően bevallandó az osztalékalap után keletkező 15% jövedelemadó. Illetve ezzel összefüggésben keletkezhet szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettsége is a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség felső határáig, melyről a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (továbbiakban SzocHo tv.) rendelkezik. Ennek mértéke 2024-ben 6.403.200 Ft. Ezt az összeget a tárgyév első napján érvényes minimálbér huszonnégyszereséig kell megfizetni, afölött pedig mentesül alóla.¹³

Főszabály szerint az a vállalkozó, aki nem választ adózási módozatot, ezen adózás alá sorolják be. Ha az adónemek közötti áttérés időbeli korlátozása miatt már másik adózásba nem léphet át, akkor a jogszabályokban meghatározott visszatérési időig bevallási kötelezettségeit eszerint állapítja meg és fizeti meg.

A vállalkozó személyi jövedelemadó hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó a szociális hozzájárulási adó és társadalombiztosítási járulék összegét az '58 jelű nyomtatványon vallja be és fizeti meg havonta, a tárgyhót követő 12. napig.

¹² NAV Információs füzet -03 Egyéni vállalkozók sza- és járulékkötelezettsége 14.o.

¹³ 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról 2. § (2) bekezdés

2.2.2. Átalányadózás

Az átalányban megállapított jövedelmet az Szja tv. által meghatározott **költséghányadok figyelembevételével** kell megállapítani.

„A tevékenységét év közben kezdő egyéni vállalkozó is választhat átalányadózást, ha ezt a tevékenység megkezdésekor bejelenti a NAV-hoz. A tevékenységet folytató egyéni vállalkozó az átalányadózás következő adóévre történő választásáról vagy annak megszüntetéséről az előző évre benyújtott személyijövedelemadóbevallásban nyilatkozhat. Ez a nyilatkozat a visszavonásig érvényes.”¹⁴ Továbbá a kisadózó vállalkozók tételes adója szerinti adóalanyiság megszüntetésének bejelentésével egyidejűleg bejelentheti az átalányadózásra való áttérést, amennyiben a bejelentés időpontjában megfelel az átalányadózás feltételeinek. A korábbi évekkkel ellentétben az átalányadózás választásakor már nem kell vizsgálni a megelőző év árbevételét.

A 2022. évi kisadózó vállalkozások tételes adó választási feltételeinek szigorítása előtt az átalányadózást egyszerűsítették, előkészítve a Katv. hatálya alól kikerülő egyéni vállalkozások áttételét. Ezt a folyamatot az 5.ábra mutatja be.

Az átalányadózás szabályai mindaddig alkalmazhatóak, amíg az adóévben az egyéni vállalkozó vállalkozói bevétele az **adóév első napján érvényes minimálbér tízszeresét**, azaz a 32.016.000 forintot, - a kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó bevétele az éves minimálbér ötvénszeresét, azaz a 160.080.000 forintot időarányosan nem haladja meg.

¹⁴ NAV Információs füzet - 03 Egyéni vállalkozók Szja – és járulékkötelezettségei 17. o.

5. ábra Átalányadó költséghányadok 2022.01.01 előtt és után - saját szerk.

Átalányadó alapja a bevétel	2021. december 31-ig		2022. január 1-től	
	Nem kiegészítő tevékenység	Kiegészítő tevékenység	Tevékenység bontás	Levonható költséghányad
Törvényben nem nevesített tevékenység	40%	25%	Törvényben nem nevesített tevékenység	40%
Törvényben nevesített tevékenység	80%	75%	Törvényben nevesített tevékenység	80%
- annak, aki más tevékenységet is végez	40%	25%		
Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	87%	83%	Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	90%
Kiemelt kiskereskedelmi tevékenység	93%	91%		
Mezőgazdasági őstermelő	90%	90%		

Megszűnik az átalányadóra vonatkozó jogosultság:

- Ha a NAV az önfoglalkoztató terhére számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztásáért mulasztási bírság kiszabása mellett határoz. Ilyenkor a határozat véglegessé válásának napjától szűnik meg ezen adózásra való jogosultsága.
- Ha az adózó a rá irányadó bevételi értékhatárt eléri, akkor visszamenőlegesen tárgyév első napjától kerül át a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályai alá:
 - általános szabályok szerint 2024. évben az évi 32.016.000 Ft-ot,
 - kiskereskedelmi tevékenység esetén 2024. évben a 160.080.000 Ft-ot meghaladva.
- Ha saját elhatározásból megszünteti az átalányadózás egyéni vállalkozói tevékenységére tekintettel.

„Ha az átalányadózó egyéni vállalkozó megszünteti az átalányadózást, vagy az arra való jogosultsága megszűnik, ismételten átalányadózást a megszűnés (megszüntetés) évére az azt követő 12 hónapra nem választhat”¹⁵

Az átalányadózó egyéni vállalkozó jövedelmét az **adómentes jövedelemhatárig személyi jövedelemadó nem terheli.**

Attól függően, hogy főállású egyéni vállalkozóként tevékenykedik vagy sem, eltérő **járadékmegállapítás** vonatkozik az egyénekre. Kiemelendő, hogy a 40%-os költségátalány alkalmazásába tartozó személy az alanyi adómentes értékhatárt még meg nem haladó

¹⁵ NAV Információs füzet – 100. Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai 2024. 02. 15.

árbevételével számolva, az elért jövedelem után járó adófizetési kötelezettségek kiegyenlítődnek a főállású és mellékállású egyéni vállalkozók között szakképzettséget igénylő és nem igénylő tevékenységek esetében is. Ez a 4 kategória fedi le a legnagyobb százalékot az átalányadózó egyéni vállalkozók köréből tekintve, hogy a legnagyobb tevékenységi kört ez a költséghányad öleli fel. Ennek bemutatására a következő 2-5. számú táblázatokat használok az idei évben érvényes járulékalapokkal kalkulálva. A példaszámítás során a hónapok között egyenletes bevétellel számoltam, havi 1.000.000 Ft összegben januártól-decemberig. Kedvezmények nem kerültek beállításra, mert jelenleg az általános bemutatás a célom: láthatóvá tenni a különbségeket havi szinten, mely év végére mind a **négy esetben azonos végeredményt** mutat. A táblázat az iparüzési adókalkulációval teljes, de azt egy külön fejezetben ismertetem. A kalkulációs táblázatok használatához a Minősített Könyvelők Egyesületének titkára, Mészáros Anikó engedélyével került sor.

2. táblázat Főfoglalkozású átalányadózó szakképzettséget nem igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE

Szakképzettséget igénylő vállalkozás?		Nem													
Milyen jogviszonyban vállalkozik?		Főfoglalkozású e.v.													
Minimálbér:		266 800 Ft													
Garantált bérmin.:		326 000 Ft													
Költséghányad:		40,00%				jövedelemhányad: 60,00%									
Tb-járulék mértéke:		18,50%													
Szoc. h.o mértéke:		13,00%				Adóév kezdete: 2024.01.01.				Még számlázható szja-mentes határig:				- Ft	
Szja mértéke:		15,00%				Tárgyév vége: 2024.12.31.				Még számlázható AAM határig:				- Ft	
Átalányadó elszámolása															
2024.	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	összesen		
havi bevétel	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	12 000 000		
göngyöltett bevétel	1 000 000	2 000 000	3 000 000	4 000 000	5 000 000	6 000 000	7 000 000	8 000 000	9 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000	7 200 000		
göngyöltett jövedelem	600 000	1 200 000	1 800 000	2 400 000	3 000 000	3 600 000	4 200 000	4 800 000	5 400 000	6 000 000	6 600 000	7 200 000	7 200 000		
göngyöltett adóköteles jövedelem	0	0	199 200	799 200	1 399 200	1 999 200	2 599 200	3 199 200	3 799 200	4 399 200	4 999 200	5 599 200	5 599 200		
havi jövedelem	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
havi adóköteles jövedelem	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	5 599 200		
Tb-járulék számított alapja	266 800	266 800	266 800	399 600	399 600	399 600	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Számított tb-járulék	49 358	49 358	49 358	73 926	73 926	73 926	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000		
Fizetendő tb-járulék	49 358	49 358	49 358	73 926	73 926	73 926	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	1 035 852		
Szoc.ho alapja	300 150	300 150	300 150	366 250	366 250	366 250	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Fizetendő szoc.ho	39 020	39 020	39 020	47 613	47 613	47 613	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	727 896		
Szja számított alapja	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Kedvezményekkel csökkentett szja-alap	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Fizetendő szja	0	0	29 880	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	839 880		
Összesen fizetendő	88 378	88 378	118 258	211 539	211 539	211 539	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	2 603 628		

3. táblázat Főfoglalkozású átalányadózó szakképzettséget igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE

Szakképzettséget igénylő vállalkozás?		Igen													
Milyen jogviszonyban vállalkozik?		Főfoglalkozású e.v.													
Minimálbér:		266 800 Ft													
Garantált bérmin.:		326 000 Ft													
Költséghányad:		40,00%				jövedelemhányad: 60,00%									
Tb-járulék mértéke:		18,50%													
Szoc. h.o mértéke:		13,00%				Adóév kezdete: 2024.01.01.				Még számlázható szja-mentes határig:				- Ft	
Szja mértéke:		15,00%				Tárgyév vége: 2024.12.31.				Még számlázható AAM határig:				- Ft	
Átalányadó elszámolása															
2024.	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	összesen		
havi bevétel	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	12 000 000		
göngyöltett bevétel	1 000 000	2 000 000	3 000 000	4 000 000	5 000 000	6 000 000	7 000 000	8 000 000	9 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000	7 200 000		
göngyöltett jövedelem	600 000	1 200 000	1 800 000	2 400 000	3 000 000	3 600 000	4 200 000	4 800 000	5 400 000	6 000 000	6 600 000	7 200 000	7 200 000		
göngyöltett adóköteles jövedelem	0	0	199 200	799 200	1 399 200	1 999 200	2 599 200	3 199 200	3 799 200	4 399 200	4 999 200	5 599 200	5 599 200		
havi jövedelem	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
havi adóköteles jövedelem	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	5 599 200		
Tb-járulék számított alapja	326 000	326 000	326 000	340 400	340 400	340 400	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Számított tb-járulék	60 310	60 310	60 310	62 974	62 974	62 974	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000		
Igénybe vehető járulékkedvezmény	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Fizetendő tb-járulék	60 310	60 310	60 310	62 974	62 974	62 974	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	1 035 852		
Szoc.ho alapja	366 750	366 750	366 750	366 750	366 750	366 750	532 900	532 900	532 900	600 000	600 000	600 000	600 000		
Fizetendő szoc.ho	47 678	47 678	47 678	47 678	47 678	47 678	69 277	69 277	69 277	78 000	78 000	78 000	727 896		
Szja számított alapja	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Szja-kedvezmények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Kedvezményekkel csökkentett szja-alap	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000		
Fizetendő szja	0	0	29 880	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	839 880		
Összesen fizetendő	107 988	107 988	137 868	200 652	200 652	200 652	270 277	270 277	270 277	279 000	279 000	279 000	2 603 628		

4. táblázat Mellékállású átalányadózó szakképzettséget nem igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE

Szakképzettséget igénylő vállalkozás?		Nem														
Milyen jogviszonyban vállalkozik?		Mellékállású														
Minimálbér:		266 800 Ft														
Garantált bérmin.:		326 000 Ft														
Költséghányad:		40,00%	jövedelemhányad:	60,00%												
Tb-járlék mértéke:		18,50%														
Szoc.ho mértéke:		13,00%	Adóév kezdete:	2024.01.01.	Még számlázható szja-mentes határig:							-	Ft			
Szja mértéke:		15,00%	Tárgyév vége:	2024.12.31.	Még számlázható AAM határig:							-	Ft			
Átalányadó elszámolása																
2024.	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	összesen			
havi bevétel	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	12 000 000			
göngyöltett bevétel	1 000 000	2 000 000	3 000 000	4 000 000	5 000 000	6 000 000	7 000 000	8 000 000	9 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000				
göngyöltett jövedelem	600 000	1 200 000	1 800 000	2 400 000	3 000 000	3 600 000	4 200 000	4 800 000	5 400 000	6 000 000	6 600 000	7 200 000	7 200 000			
göngyöltett adóköteles jövedelem	0	0	199 200	799 200	1 399 200	1 999 200	2 599 200	3 199 200	3 799 200	4 399 200	4 999 200	5 599 200	5 599 200			
havi jövedelem	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000			
havi adóköteles jövedelem	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	5 599 200			
Tb-járlék számított alapja	66 400	66 400	66 400	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	600 000			
Számított tb-járlék	12 284	12 284	12 284	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	1 035 852			
Fizetendő tb-járlék	12 284	12 284	12 284	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	1 035 852			
Szocho alapja	66 400	66 400	66 400	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	600 000			
Fizetendő szoc.ho	8 632	8 632	8 632	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	727 896			
Szja számított alapja	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000			
Kedvezményekkel csökkentett szja-alap	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000			
Fizetendő szja	0	0	29 880	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	839 880			
Összesen fizetendő	20 916	20 916	50 796	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	2 603 628			

5. táblázat Mellékállású átalányadózó szakképzettséget igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE

Szakképzettséget igénylő vállalkozás?		Igen														
Milyen jogviszonyban vállalkozik?		Mellékállású														
Minimálbér:		266 800 Ft														
Garantált bérmin.:		326 000 Ft														
Költséghányad:		40,00%	jövedelemhányad:	60,00%												
Tb-járlék mértéke:		18,50%														
Szoc.ho mértéke:		13,00%	Adóév kezdete:	2024.01.01.	Még számlázható szja-mentes határig:							-	Ft			
Szja mértéke:		15,00%	Tárgyév vége:	2024.12.31.	Még számlázható AAM határig:							-	Ft			
Átalányadó elszámolása																
2024.	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	összesen			
havi bevétel	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	12 000 000			
göngyöltett bevétel	1 000 000	2 000 000	3 000 000	4 000 000	5 000 000	6 000 000	7 000 000	8 000 000	9 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000				
göngyöltett jövedelem	600 000	1 200 000	1 800 000	2 400 000	3 000 000	3 600 000	4 200 000	4 800 000	5 400 000	6 000 000	6 600 000	7 200 000	7 200 000			
göngyöltett adóköteles jövedelem	0	0	199 200	799 200	1 399 200	1 999 200	2 599 200	3 199 200	3 799 200	4 399 200	4 999 200	5 599 200	5 599 200			
havi jövedelem	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000			
havi adóköteles jövedelem	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	5 599 200			
Tb-járlék számított alapja	66 400	66 400	66 400	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	600 000			
Számított tb-járlék	12 284	12 284	12 284	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	1 035 852			
Fizetendő tb-járlék	12 284	12 284	12 284	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	111 000	1 035 852			
Szocho alapja	66 400	66 400	66 400	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	600 000			
Fizetendő szoc.ho	8 632	8 632	8 632	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	727 896			
Szja számított alapja	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000			
Szja-kedvezmények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kedvezményekkel csökkentett szja-alap	0	0	199 200	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000			
Fizetendő szja	0	0	29 880	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	839 880			
Összesen fizetendő	20 916	20 916	50 796	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	279 000	2 603 628			

Átalányadózó vállalkozó esetében, mivel költséget csak a diktált költséghányad alapján tud érvényesíteni, alapesetben **cégautó adófizetési kötelezettsége** nem keletkezik. Van azonban egy kivétel: „Az Szja tv. hatálya alá tartozó vállalkozók esetében a kisvállalkozói kedvezmény [...] személygépkocsira is érvényesíthető, ennek azonban az a feltétele, hogy a cégautóadót a kedvezmény igénybevételét követően legalább 4 éven át meg kell fizetni. Így például, ha az egyéni vállalkozó új személygépkocsit vásárol 2023-ban, és a kisvállalkozói kedvezményt igénybe veszi, az egyben azt is jelenti, hogy a cégautóadót a kedvezmény érvényesítése évét követő négy adóévben meg kell fizetni.”¹⁶ Ez alól az sem mentesít, ha a vállalkozó időközben másik adózási módot választ.

¹⁶ HAJDU-DUDÁS Mária (és mások) Egyéni vállalkozók adózása, számvitele. HVG Kiadvány 2023/1, p. 6

Az átalányadózó egyéni vállalkozók adóterheiket az '58 jelű nyomtatványon negyedévente vallja be és fizeti meg, a tárgynegyedévet követő 12. napig.

2.2.3. Kisadózó vállalkozások tételes adója

A kisadózó vállalkozások tételes adója 2022. szeptember 1-jétől az új Kata tv. hatálya alá tartozik. (6.ábra) Ez az adózás korábban a Katv. alá tartozott, mely 2013. január 1-jén lépett először hatályba. A törvényalkotó nem titkolt eredeti célja szerint a fekete gazdaság felszámolása volt. Létrehoztak egy olyan adót, amelyben radikálisan csökkentették az adminisztrációs terheket, ezzel együtt alacsonyan tartották a tételes adó összegét is.

6. ábra Kisadózó vállalkozókra vonatkozó törvényváltozás

Tapasztalatom szerint az egyéni vállalkozók meghatározó többsége nem számolt ennek az adónemnek a jelentős hátrányával, hogy a nyugdíj megállapításkor évente 2 hónappal rövidebb szolgálati idővel számolnak, továbbá nem az elért bevétel alapján számolják ki a nyugdíjjárulék alapját képező jövedelmet.

Az adónem **alanya** a kezdetektől mentesül az alábbi adónemek megállapítása, bevallása és megfizetése alól:

- vállalkozói személyi jövedelemadó,
- vállalkozói osztalékalap utáni adó,
- átalányadó,
- társasági adó.

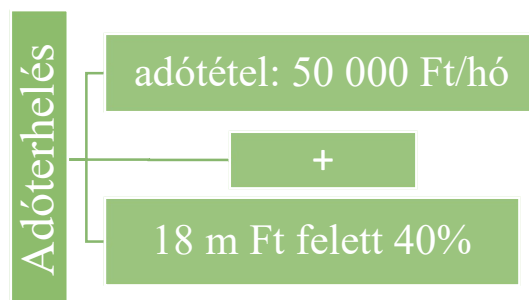
További két adónem megállapítása, bevallása és megfizetése alól mentesült a Katv. alanya a Szoccho tv. 2019. január 1-jétől hatályba lépő változások után:

- személyi jövedelemadó,
- szociális hozzájárulás.

Kisadózó vállalkozások tételes adója	Régi Kata 2022.08.31-ig	Új Kata 2022.09.01-től
Ki választhatja?	Egyéni vállalkozó Egyéni cég Kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaság Kizárólag magánszemély taggal rendelkező közkereseti társaság Ügyvédi iroda	Egyéni vállalkozó
Kötelező főfoglalkozású egyéni vállalkozónak lenni?	Nem	Igen
Kinek számlázhat?	Minden megrendelőnek	Magánszemélyeknek
Tételes adó összege főfoglalkozású EV esetén	50.000 Ft vagy 75.000 Ft	50.000 Ft
Tételes adó összege nem főfoglalkozású EV esetén	25.000 Ft	-
Alanyi adómentes bevételi értékhatár	12.000.000 Ft	12.000.000 Ft
Árbevételi határ	12.000.000 Ft, felette 40% különadó	18.000.000 Ft, felette 40% különadó

A 6-os számú táblázatból egyértelműen megfigyelhető, hogy a szigorítások ellenére még továbbra is vonzó adózási módnak tekinthető, mert az egyszerűsített adminisztráció megtartása mellett 6.000.000 Ft-tal emelkedett a különadó alól mentesülő bevételi értékhatár. Egyes vállalkozók csökkentett munkaidejű alkalmazotti jogviszony mellett továbbra is ezt az adózást választották. Erre oly módon is lehetőséget találtak, hogy korlátolt felelősségű társaság alapításakor heti 36 órát meg nem haladó munkaviszonyos ügyvezetőként kerültek a nyilvántartásba, amely lehetőséget adott számukra a kifizetőtől származó bevételek szeparálására és alacsony adóteher mellett magasabb összegű bevétel megtartására is. (7.ábra)

7. ábra Kisadózó vállalkozók adóterhei

Az új Kata tv. hatálya alatt álló egyéni vállalkozók továbbra is tárgyhónapot követő 12-ig fizetik az 50.000 Ft tételes adót, és évente egy alkalommal tárgyévet követő február 25-ig, a 'KATA jelű nyomtatvány segítségével állapítják meg, vallják be és fizetik meg a különadó összegét.

2.3 Adózási mód változtatási lehetőségeinek összefoglalása

Adózási mód változtatására több lehetőség is rendelkezésre áll, akár év közben is. Ezeket a lehetőségeket foglalom össze a következőkben. A **bejelentéseket** az általános nyomtatványkitöltő rendszer (továbbiakban ÁNyK), vagy az online nyomtatványkitöltő alkalmazás (továbbiakban ONyA) segítségével teheti meg az adózó. (8. ábra)

8. ábra Bejelentések megtételére szolgáló felületek

Alapesetben az egyéni vállalkozás indításakor a webes ügysegéden keresztül kell megadni a választott adózási módot, ezért nagyon fontos, hogy már a vállalkozás indítása előtt könyvelővel való konzultáció történjen. Az áttérések alkalmával minden esetben vizsgálni kell a **feltételeknek való megfelelést** úgy, mint a bevételi értékhatárok, további munkaviszonyok és vevőkör. A kedvező adózási módok (átalányadózás és Kata) a megszüntetés vagy megszűnés évében, és az azt követő 12 hónapban nem választható újra. Vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózás az általános adózási mód: ha a kedvezőbb adózási módoknak már nem felel meg vagy nem választhatja, eszerint adózik. A felsorolt változtatási lehetőségek esetében feltételezem a törvényi feltételeknek való megfelelést.

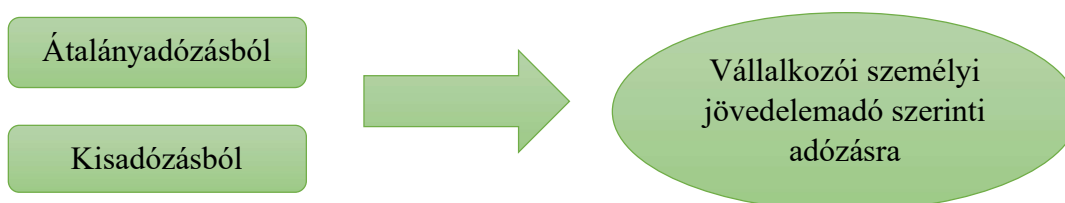
Vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózásra történő áttérésnek az alábbi esetei vannak (9.ábra):

- Átalányadózás megszüntetéséről az '53-as jelű nyomtatványon kell nyilatkozni, ami lehetővé teszi, hogy január 1-jétől ennek megfelelően tartsák nyilván az adózót. Az '53 jelű nyomtatvány beadási határideje tárgyévet követő május 20-a, ami jogvesztő határidejű és önellenőrzéssel vagy helyesbítéssel nem lehet módosítani a nyilatkozatot.

- Átalányadózóként a bevételi értékhatár átlépésekor vállalkozói személyi jövedelemadózás alá kerül.

- Kisadózó vállalkozóként bármely hónap első napjától át lehet térni vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózásra, amennyiben a 'T101E jelű nyomtatványon előzetesen bejelentésre került.

9. ábra Áttérés vállalkozói SZJA-ra

Átalányadózásra való áttérésnek az alábbi esetei vannak (10. ábra):

- Vállalkozói személyi jövedelemadóról csak év végével van lehetőség áttérni átalányadózásra, amiről az '53 jelű éves személyi jövedelemadó bevallásban kell nyilatkozni. A választás időpontjának beadási évében már ennek megfelelően kell beadni az '58 jelű nyomtatványokat. Időbeli eltolódás miatt előfordulhat, hogy az első járulékbevallás korábban kerül benyújtásra, mint a választás tényének igazolását alátámasztó bevallás.

- Katás egyéni vállalkozó év közben is bejelentheti szándékát, hogy átalányadózásra tér át, amit adott hónap utolsó napjáig előzetesen beadott 'T101E jelű nyomtatványon tehet meg. Következő hónap 1-jétől átalányadósként folytathatja tovább tevékenységét.

- A kettő kombinációjával megtörténhet az is, hogy év közben vállalkozói személyi jövedelem szerinti adózásból áttér az adózó kiadózók tételes adója alá, majd következő hónap 1-jétől átalányadózást választ.

- Elhunyt egyéni vállalkozó tevékenységét örökösként vagy özvegyként kívánja folytatni, akkor meglévő egyéni vállalkozás esetén az egyesített tevékenységre vonatkozóan 90 nap áll rendelkezésre, hogy a 'T101E nyomtatványon bejelentse a folytató adózó adózási módját. Amennyiben a folytató nem volt korábban egyéni vállalkozó, akkor a NAV-nál személyesen választhatja induláskor ezen adózási formát.

10. ábra Átalányadózásra való áttérés lehetőségei

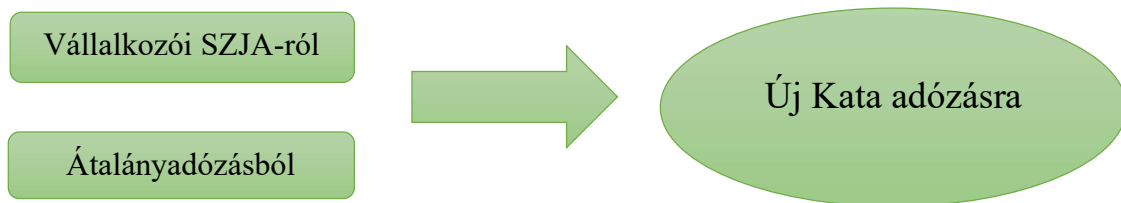

Kisadózó vállalkozók tételes adójára történő áttérés lehetőségei (11. ábra):

- Vállalkozói jövedelem szerinti adózásról év közben is áttérhet az adónemre, 'T101E jelű nyomtatványon történő előzetes bejelentést követő hónap 1-jétől.

- Átalányadózásból is az előző pont szerint tud átjelentkezni kisadózónak az adóalany év közben.

11. ábra Kisadózásra áttérés lehetőségei

Az időbeli korlátra vonatkozóan nem működő év közbeni áttérések a következők:

- átalányadózásból kilépve kisadózóként nem térhet vissza átalányadózás alá,
- átalányadózó vállalkozás megszüntetése után nem indulhat újra átalányadózóként,
- kisadózó vállalkozás megszüntetése esetén sem indulhat újra kisadózóként

Megszűnés esetén további két olyan eset adódhat, amikor adóév elejétől kezdve vállalkozói személyi jövedelemadó szerinti kell éves személyi jövedelemadó bevallását elkészíteni:

- átalányadózó vállalkozás megszüntetése után vállalkozói jövedelemadózást választ,
- illetve ennek fordított esete, amikor vállalkozói jövedelem szerinti adózású vállalkozását megszüntetve új átalányadós vállalkozást indít.

2.4. Szociális hozzájárulási adó és járulékok az egyéni vállalkozóknál

Szociális hozzájárulási adót és annak mértékét a Szocho tv. szabályozza. Mint korábban ismertettem, 2019. január 1-jétől sem a Katv., sem pedig az Új Kata tv. alatt ténykedő kisadózó vállalkozókra nem vonatkozik. Az adónem fő célja a 2012. január 1-jével történő bevezetésének az volt, hogy a társadalmi ellátó rendszereket, mint a nyugdíjrendszert és a szociális segélyeket fenntartsa. Ez egy degresszív adó, mivel **éves szinten a minimálbér huszonnégyszerese feletti** adóalap után már **nem kell** megfizetni az adót. A bevezetésétől folyamatosan csökkentették ezen adóteher mértékét, melynek alakulását a 12. számú ábra mutatja:

12. ábra Szociális hozzájárulási adó alakulása 2012.01.01-től

A szociális hozzájárulási adó mértéke	
2012. január 1. - 2016. december 31.	27%
2017. január 1. - 2017. december 31.	22%
2018. január 1. - 2019. június 30.	19,5%
2019. július 1. - 2020. június 30.	17,5%
2020. július 1. - 2021. december 31.	15,5%
2022. január 1.-jétől	13%

Forrás: NAV Ügyféliránytű

A szociális hozzájárulási adó mértéke jelenleg is 13%. A **főfoglalkozású vállalkozói személyi jövedelemadózást** választó egyéni vállalkozó a szociális hozzájárulási adó alapját a **vállalkozói kivét** alapján határozza meg, de szakképzettséget nem igénylő tevékenység esetén legalább a tárgyév első napján érvényes minimálbér 112,5%-a után, szakképzettséget igénylő tevékenység esetén legalább a tárgyév első napján érvényes garantált bérminimum 112,5%-a után fizeti meg. (7. táblázat) A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak nincs a tevékenységére vonatkozóan szociális hozzájárulási adóbevallási és -fizetési kötelezettsége.

7. táblázat Szociális hozzájárulási adó minimum összege havi szinten - Saját szerk.

	Szakképzettséget nem igénylő tevékenység	Szakképzettséget igénylő tevékenység
2024.01.01-jén érvényes munkabér	266 800 Ft	326 000 Ft
Szociális hozzájárulási adó alapja	300 150 Ft	366 750 Ft
Fizetendő adó összege	39 020 Ft	47 678 Ft

A szociális hozzájárulási adót a járulékbevallással egyidejűleg kell megállapítani, bevallani és megfizetni az **'58 jelű nyomtatványon** vállalkozói személyi jövedelemadó esetén tárgy hónapot követő 12-ig, átalányadó esetén tárgy negyedévet követő 12-ig.

8. táblázat Szociális hozzájárulási adófizetési felső korlát alakulása - Saját szerk.

Adóév	Minimálbér tárgyév első napján	Szociális hozzájárulási adófizetési felső korlát
2024	266 800 Ft	6 403 200 Ft
2023	232 000 Ft	5 568 000 Ft
2022	200 000 Ft	4 800 000 Ft
2021	161 000 Ft	3 864 000 Ft
2020	161 000 Ft	3 864 000 Ft
2019	149 000 Ft	3 576 000 Ft

Az egyéni vállalkozónak magánszemélyként május 20-ig benyújtandó éves személyi jövedelemadó bevallás során, a vállalkozásból kivont jövedelme alapján, azaz az osztalékalap után keletkezhet a 15% jövedelemadó mellett szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettsége is a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség felső határáig. A szociális hozzájárulási adófizetési felső korlát alakulását a 8. számú táblázat mutatja be. A tárgyév első napján érvényes minimálbér huszonnégyszereséig kell megfizetni, afölött pedig mentesül alóla.

Másodfoglalkozású egyéni vállalkozó év közben szociális hozzájárulási adót nem fizet, adóévet követően az osztalékalap után kell meghatározni, bevallania és megfizetnie május 20-ig.

Átalányadózó főfoglalkozású egyéni vállalkozó mindaddig a minimum szociális hozzájárulási adó összegét fizeti, amíg el nem éri az adómentes jövedelemhatárt. Az adómentes jövedelemhatár felett az úgynevezett „göngyölítéses módszerrel” vizsgálni kell, hogy a tárgynegyedévben elért jövedelme meghaladja-e a rá irányadó minimálbér vagy garantált bérminimum 112,5%-át. Ha nem, akkor a minimum adót fizeti. Ha meghaladja, akkor a tényleges jövedelem lesz a szociális hozzájárulási adó alapja. Ezt az összeget kell majd tárgynegyedévenként bevallania és befizetnie, tárgynegyedévet követő 12-ig.

Másodfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozónál hasonlóan kell eljárni annyi különbséggel, hogy nem kell figyelni a minimum szociális hozzájárulási alap elérését, hanem az adómentes jövedelemhatár feletti részre az személyi jövedelemadó-, társadalombiztosítási járulék- és szociális hozzájárulási adóalapja megegyezik.

Nyugdíjas átalányadózó vállalkozó esetében nincs szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség és ennek okán bevallást sem kell készítenie róla.

2.5. Egyéni vállalkozók a helyi iparűzési adózásban

Az iparűzési adó a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban Htv.) hatálya alá tartozik. Maximális mértéke 2%, melyről az önkormányzatok helyi szinten dönthetnek, valamint az adókedvezmények lehetőségéről is.¹⁷

Az iparűzési adó is jelentős változásokon ment keresztül az utóbbi években. A Covid-19 járvány idején a veszélyhelyzeti intézkedések révén a kisvállalkozóknak lehetőségük volt az iparűzési adójuk összegének maximum 1%-ra történő mérséklésére. Ez nem mindenhol jelentett 1 százalékpontnyi csökkenést, mert az önkormányzatok egy része nem alkalmazta a maximális adómértéket. A helyi gazdaság fellendítése érdekében az önkormányzatok kedvező adózást biztosítanak a közigazgatási területükön székhellyel, telephellyel, vagy fiókteleppel rendelkező gazdasági szereplőknek, ezzel megalapozva a helyi foglalkoztatottságot.

2023-es adóévre vonatkozóan már bevezették az egyszerűsített iparűzési adóalapmeghatározást. Ez tulajdonképpen a Katv. változásával összefüggésben történt, mert a Katv. alá tartozó vállalkozások korábban bejelentkezhettek az úgynevezett „tétéles iparűzési adó” alá.

Jelenleg az iparűzési adó megállapításának 3 módját különböztetjük meg, melyből az egyéni vállalkozókat csak kettő érinti:

- általános szabályok szerint megállapítható adóalap,
- egyszerűsített módon történő meghatározandó adóalap:
 - Kisvállalati adó hatálya alá tartozó adóalanyként¹⁸
 - Tétéles adómegállapítás¹⁹

A Htv. 39/B § (1) bekezdése alapján egyéni vállalkozó nem állapíthatja meg az adóalapját, mivel a kisvállalati adózás alá csak gazdasági társaságok tartozhatnak.

¹⁷ a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény

¹⁸ Htv. 39/B § (1) bekezdés

¹⁹ Htv. 39/A § (2) bekezdés

13. ábra Általános szabályok alapján megállapított adó meghatározása – saját szerk.

Általános szabály szerint megállapított iparüzési adó
+ Árbevétel
- Anyag költség
- Eladott áruk beszerzési értéke
- Alvállalkozói költségek
- Közvetített szolgáltatások értéke
- Alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés költsége
Adóalap
Adó maximum 2%
- Adókedvezmény (Htv. 40/A. § (1) bekezdés)
Fizetendő adó

Általános szabály szerint megállapított iparüzési adót minden gazdasági szereplő választhat. (13. ábra) Ez a módozat nem támaszt feltételeket a választást illetően. Ha a vállalkozásnak a székhelytől eltérő településen fióktelepe van, akkor az alábbi megosztási lehetőségek közül választhat:

14. ábra Iparüzési adóalap megosztásának módszerei Forrás: Általános Nyomtatványkitöltő program

1=Htv. mell. 1.1 pontja szerinti személyi jellegű ráfordítással arányos megosztás
2=Htv. melléklet 1.2 pontja szerinti eszközérték arányos megosztás
3=Htv. melléklet 2.1 pontja szerinti megosztás
4=Htv. melléklet 2.2 pontja szerinti megosztás
5=Htv. mell. 2.3 pont szerinti (személyi jellegű ráfordítással arányos) megosztás
6=Htv. mell. 2.3 pont szt. (szem. jell. ráford. és eszközértékkel arányos) megosztás
7=Htv. mell. 2.4.1 pont szt. (személyi jellegű ráfordítással arányos) megosztás
8=Htv. mell. 2.4.1 pont szerinti (eszközértékkel arányos) megosztás
9=Htv. mell. 2.4.1 pont szt. (szem. jell. ráford. és eszközértékkel arányos) megosztás
10=Htv. melléklet 2.4.2 pontja szerinti megosztás
11=Htv. mell. 2.5 pont szt. (személyi jellegű ráfordítással arányos) megosztás
12=Htv. mell. 2.5 pont szerinti (eszközértékkel arányos) megosztás
13=Htv. mell. 2.5 pont szt. (szem. jell. ráford. és eszközértékkel arányos) megosztás

Az újonnan bevezetett, 2023-as adóévre már a 22HIPAK nyomtatványban választható tételes adóalpmegállapítás egy rendkívül kedvező lehetőséget nyújt azon vállalkozók számára, akiknek éves bevétele, 12 hónapnál rövidebb adóév esetén az árbevétel/bevétel a működés naptári napjai alapján évesítve, a **25.000.000 Ft-ot nem haladja meg**, átalányadózó kiskereskedelmi tevékenység esetén a 120.000.000 Ft-ot.

Ha a vállalkozó ezen feltételeknek megfelel, akkor jogosult a 9. számú táblázatban bemutatott iparüzési adómeghatározás választására.

9. táblázat A sávos adóalap meghatározás és adótételek összege 2023. január 1-jétől – saját szerk.

Elért árbevétel/bevétel	Számított adóalap	Adó összege
12 millió forintot nem haladja meg	2.500.000 Ft	50.000 Ft
12 millió forintot meghaladja, de 18 millió forintot nem	6.000.000 Ft	120.000 Ft
12 millió forintot meghaladja, de 25 millió forintot nem	8.500.000 Ft	170.000 Ft

Egyszerűsített helyi adózást választó kisvállalkozásoknak a továbbiakban nincs adóalap-megállapítási kötelezettségük, sem pedig adóalap-megosztási kötelezettségük azon települések között, ahol székhellyel, illetve esetlegesen telephellyel rendelkeznek, mert a tételes iparüzési adó választásával egyúttal vállalják, hogy minden fióktelepükön megfizetik egységesen az adó teljes összegét. Továbbá ezzel a választással lemondanak a további önkormányzati vagy törvényi adóalap kedvezmények igénybevételéről az iparüzési adó rendszerében, tehát ezzel megszűnik az adómentességre vonatkozó jogosultsága is. Az egyszerűsített adóalap meghatározást, mint már említettem, első alkalommal a 22HIPAK nyomtatványban lehetett választani a 2023-as adóévre. Teljes adóévre lehet választani és az adóelőleg összegét tárgyév május 31-ig egyösszegben kell megfizetni. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy ennek választása esetén a vállalkozó 2022-es adóév előlegekkel csökkentett iparüzési adóját és a 2023-as adóévre vonatkozó adóelőlegét is 2023. május 31-ig kellett megfizetnie. Ezt az adót előlegként, tárgyévben, május 31-ig kell megfizetni.

2. Piaci helyzetelemzés

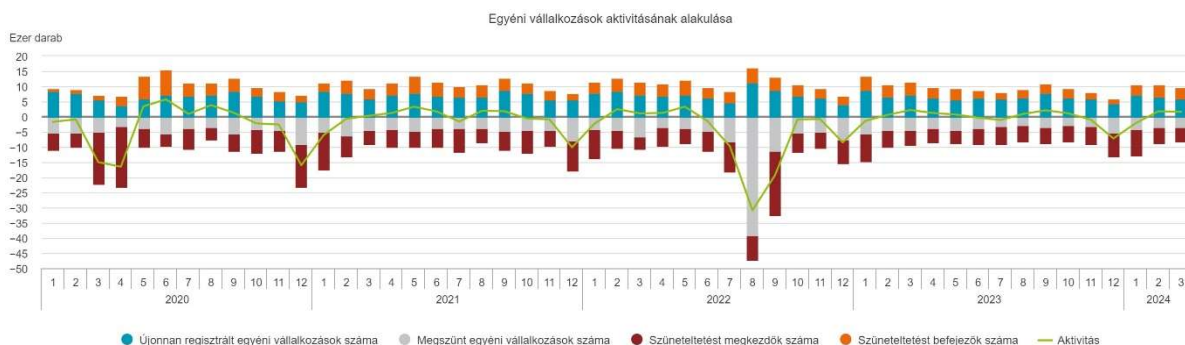
Magyarországon 2022. évben volt a legtöbb bejegyzett vállalkozás. Öt éves időintervallumot vizsgálva elmondható, hogy a vállalkozások számának növekedése meghaladta a 41%-ot. A folyamatos növekedés legnagyobb mértékben 2020. és 2021. év között volt, amikor több mint 130.000 db új vállalkozás lett bejegyezve. Az egyéni vállalkozások száma még nagyobb mértékben növekedett. 2017. évben 367.063 bejegyzett aktív egyéni vállalkozó működött a piacon. A vizsgált öt éves intervallum ideje alatt **az egyéni vállalkozások száma több mint 77%-kal növekedett meg**. A legnagyobb emelkedés szintén a **2020. és 2021. év között** volt tapasztalható, 113.043 egyéni vállalkozó növelte ezt az adatot. A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban KSH) adatai alapján 2022. 06. hónapjában volt a legtöbb bejegyzett egyéni vállalkozó. Ebben a hónapban a nemzetgazdasági ágak szerint a

legtöbben szakmai tudományos, műszaki területen dolgoztak, 95.712 fő. A második legnagyobb gazdasági ág az építőipar volt 84.648 fővel, a harmadik egyéb szolgáltatások ágban működő 67.819 fő, vagyis az első három gazdasági ágban dolgozó egyéni vállalkozó adta az összes ilyen formában dolgozók számának több mint 40%-át.

2.1. Egyéni vállalkozások Magyarországon

Az egyéni vállalkozók számának folyamatos növekedése mellett a **szüneteltetést igénylők** száma viszont folyamatosan hullámzó tendenciát mutatott. Átlagosan számolva havonta több mint 7500 egyéni vállalkozó élt a szüneteltetés lehetőségével, legkevesebben 2020. augusztus hónapjában, 4.217 fő adta be szüneteltetési kérelmét. A legtöbb bejegyzés szintén ebben az évben történt, április hónapban több, mint húszezer egyéni vállalkozó kért szüneteltetést. A következő évben hasonlóan változó számadatokat vizsgálhatunk meg. Míg egész évet tekintve a szüneteltetések átlaga csökkent, az év első és utolsó hónapjában 10-10 ezer egyéni vállalkozó nem dolgozott aktívan, miközben a legkisebb szüneteltetési igény április hónapban volt mérhető, alig 4.000 fővel.

15. ábra KSH Monitor - Vállalkozások (közzététel: 2024.05.08)

Az egyéni vállalkozások **megszűnéseinek** száma lineárisabb képet mutatott ebben az időszakban. A vizsgált időintervallumban elmondható, hogy átlagosan havonta 4.600 egyéni vállalkozó döntött úgy, hogy befejezi a munkáját ebben az adózási formában. Viszont érdemes megfigyelni, míg a 2020. év április hónapjában volt tapasztalható a legtöbb szüneteltetés, ezen hónapban volt az adott évben a legkevesebb egyéni vállalkozói státusz megszüntetés, és az év végén, december hónapban a legmagasabb szám is alig több mint tízezer volt, így duplázva meg a vizsgált időszak átlagszámát, miközben a szüneteltetések legmagasabb havi darabszáma túllépte az időszak átlagának háromszorosát is. Érdekes továbbá, hogy az egyes években különböző időszakokban volt megfigyelhető mind a szüneteltetés, megszüntetési és új egyéni

vállalkozások igénylés számok változásának legnagyobb mértéke, így nincs egyértelműen vizsgálható összefüggés időszakok tekintetében.

A **Katv. törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók száma** még nagyobb **emelkedést** mutatott. A gazdaság „kifehérítése” érdekében létrehozott adózási formát 2013. évben vezették be, hogy minél többen válasszák ezt a lehetőséget. Ezért is érdekes, hogy a vizsgált időszakban a mindvégig az építőipari nemzetgazdasági ágban volt jelen a legtöbb egyéni vállalkozó, ezt megelőző időszakokban a bejelentés nélküli foglalkoztatottság ebben az iparágban volt a legjellemzőbb. 2013. évben már 84.600 egyéni vállalkozó folytatta tevékenységét ebben az adózási formában. 2022. májusában 426.000 egyéni vállalkozó választotta az adózási formát, ami az egyéni vállalkozók 70%-a.

2018. novemberében, mikor a törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók száma átlépte a 300.000 főt, Varga Mihály pénzügyminiszter nyilatkozta, hogy *„a magyar adózás történetének legegyszerűbb és a lehető legnagyobb megtakarítást biztosító adózási formája”* és *„minél alacsonyabb adókkal kívánja segíteni a kisvállalkozókat.* Hátránya volt viszont az alacsony adóterhek mellett, hogy ezen adózási formát választó egyéni vállalkozók a Magyar Biztosítók Szövetsége szerint nem gondoskodott megfelelően a nyugdíj-megtakarításukról. A szövetség által publikált adatok és felmérés alapján ezt az adózási formát választó egyéni vállalkozók alig 26%-nak van saját nyugdíj- illetve egyéb biztosítással egybekötött megtakarítása. Az adózási forma alacsonyabb adóterhe és egyszerűsége miatt kedvelt volt az egyéni vállalkozók körében, viszont többen támadták az adózási lehetőséget, miszerint burkolt foglalkoztatásként használják fel, így a gyakorlatban a volt alkalmazottakat tovább foglalkoztatják, csak egyéni vállalkozói státuszban és így adót optimalizálva. Ezért 2021. január 1.-én lépett életbe a törvény szigorítása, miszerint belföldi székhelyű kapcsolt vállalkozásnak minősülő kifizetőtől származó bevétel után a kifizetőnek 40%-os mértékű adót kell megfizetnie és belföldi székhelyű kifizetőtől származó összesítve évi 3 millió forintot meghaladó összegű juttatás esetén a 3 milliós határ feletti összeg után a kifizetőnek 40%-os mértékű adót kell megfizetnie. A változtatás után volt megfigyelhető a 2021. év elején már korábban említett tízezer egyéni vállalkozó státusz megszüntetése, igazat adva annak a feltételezésnek, hogy nagy számban használták korábban ezt a formát burkolt foglalkoztatásként. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara négy csoportba osztotta az adózási formát használó egyéni vállalkozókat és elemzésük alapján 100-150 ezer vállalkozó elsősorban lakossági ügyfelek, emellett elszórtan vállalati megrendelőket is kiszolgál, maximum évi 1 millió forint értékig. Szintén 100-150.000 vállalkozó, akik vállalati megrendeléseik ügyfelenként meghaladják az

évi 1 millió forintot, de valós gazdasági eseteik figyelembevételével a színlelt szerződés vagy a bújtatott foglalkoztatás ezen vállalkozások esetében mégsem merülhet fel. Az elemzés alapján 60-80.000 vállalkozó mellékfoglalkozásban, kereset kiegészítési lehetőségként élnek az adónemmel, és az éves bevételük átlagosan 1-2 millió forint alatt marad és 100-150.000 olyan vállalkozó van, akik visszaélési jelleggel használják az adónemet az ügyleteik valós gazdasági tartalmának megfelelő, jóval magasabb közteher kikerülése végett.

Az adózási forma változásáról az Országgyűlés 2022.06.12.-én szavazott, és a Magyar Közlönyben 2022.07.18.-án jelent meg 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló módosítás, mely jelentős mértékben szűkítette az egyéni vállalkozók számára az adózási forma további használatát. **2022. augusztus végéig több mint 47.000 egyéni vállalkozó szüntette meg a vállalkozói státuszát** és további 18.000 fő élt vállalkozásának szüneteltetésével. Egészen 2023. november hónapjáig nem emelkedett vissza az egyéni vállalkozók száma 600.000 fölé.

„Az új alapítások számának csökkenésével párhuzamosan 2022-ben jogszabályi változások (a kisadózó vállalkozások tételes adójának, azaz a kata szabályainak 2022. július 12-én elfogadott

16. ábra A megszűnt egyéni vállalkozások száma adózási forma szerint⁵

szigorítása) következményeként rekordszámú, mintegy 152 ezer vállalkozás szűnt meg, 56 ezerrel több, mint előző évben. A megszűnt vállalkozások 81%-a önálló vállalkozó volt (...) számuk 64%-kal (...) emelkedett 2021-hez képest.”²⁰ A diagramból egyértelműen kivehető, hogy kizárólag a jogszabályváltozás miatt történt ilyen radikális megszüntetés, mivel ekkorra már kevésbé volt érezhető a Covid-19 vírus járvány okozta negatív hullám.

2.2. Egyéni vállalkozások összehasonlítása nemzetközi viszonylatban

Földrajzi helyzet és népességszám tekintetében **Ausztriával való összehasonlítást** választottam. Kereskedelmi útvonalak alapján hasonló logisztikai tényezők hatnak az országra, mint Magyarországra, népessége ugyan folyamatosan növekvő tendenciát mutat

²⁰ KSH – Magyarország 2022 kiadványa 55.o.

Magyarországgal ellentétben, de még így is alacsonyabb, fél millió fővel kisebb az ország lélekszáma.

A vizsgált időszakban Ausztriában nem érte el az **egyéni vállalkozók száma a 360.000 főt**, ami a Magyarországi számnak kevesebb mint 60%-a. Ami viszont a fő különbség a két ország között az egyéni vállalkozások tekintetében, hogy **progresszív sávok jövedelemadó** rendszer működik Ausztriában. Hét sávot állapítottak meg, melyet a 10. táblázat foglal össze.

10. táblázat Ausztriában előírt adókulcsok bevételi határokkal

Bevételi határ	Adókulcs
0-11.000 Euro	0%
11.001-18.000 Euro	20%
18.001-31.000 Euro	30%
31.001-60.000 Euro	40%
60.001-90.000 Euro	48%
90.001-1.000.000 Euro	50%
1.000.001 Eurotól	55%

Kiemelendő, hogy a sávokat nem a bevétel, hanem a nyereség alapján veszik figyelembe. 0 és 11.000 euró bevétel között nincs adóterhe a vállalkozónak, a létfenntartásra elegendő szintig teljesen adómentesen kezdhet vállalkozásba, aki Ausztriában tevékenykedik. 11.001 és 18.000 euró között az adóterhe 20% -, 18.001 és 31.000 euró között 30% az adóteher. 31.001 és 60.000 euró között van egy nagyobb anyagi sáv, itt viszont már 40%, 60.001 és 90.000 euró között 48% az adó mértéke. A legnagyobb sáv 90.001 és egymillió euró között található, ebben a sávban az adó mértéke 50%, míg egymillió euró felett felső korlát nélkül 55% a fizetendő adó mértéke. Kiemelendő továbbá, hogy az adott kulcsokat az adott sávra fizeti meg a vállalkozó, a 18.000 euró összegnél az alsó sávban értelmezendő 11.000 euróig továbbra is adómentes, csak a fennmaradó 7.000 euró után köteles a 20% adót megfizetni az államnak. Vagyis amennyiben a 2022. júliusban tapasztalható 401 forint euró árfolyammal számolva 29.926 eurónak felelt meg a Magyarországon 12 millió forint, mely összegig kedvezően adózott egyéni vállalkozó. Eszerint 7000 euróig 20% adóteher, míg a 18.001 és 29.926 euró közti különbözet 30% adóteher illeti meg azt az egyéni vállalkozót, aki a szomszédos országban érte el ezt az összeget. Ami ebben az esetben a számítások után 4977 euró, ami kevesebb, mint a teljes összeg 17%-a.

Kezdő vállalkozások tekintetében a két fő különbség a két ország között, hogy Ausztriában a különböző tevékenység szakmai és tanulmányi elvárásain felül egy kisebb **vállalkozói képzést** is el kell végezni, mely által az egyéni vállalkozó oktatás keretein belül tájékoztatást kap a jelenlegi adózási törvényről, jogairól és kötelezettségeiről egyaránt, míg hazánkban a vállalkozóknak kizárólag saját felelőssége ezen információk megszerzése, ennek hiányában is indíthat vállalkozást. (17. ábra) Ausztriában a kezdő vállalkozók a vállalkozás indítási évében is **számos állami kedvezményt, támogatást** vehetnek igénybe, szemben hazánkkal.

17. ábra Ausztriában induló egyéni vállalkozások Magyarországgal szemben

Különbségek	Vállalkozói képzés
	Állami kedvezmények, támogatások
	Progresszív sávós adózási rendszer

3. Empirikus kutatás – egyéni vállalkozások és az adóoptimalizáció

Dolgozatomban a munkám során megismert vállalkozók adózási választásait vizsgáltam. A vizsgált egyéni vállalkozókat nemzetközi ágazati besorolás szerint csoportosítottam a dolgozat mellékletében szereplő táblázatban. Mivel a 2022 évi adóváltozások hatását vizsgáltam, azóta pedig eltelt egy újabb év, utánkövetéssel arról is képet kaptam ebben a mintaszámban, hogyan alakult 2023-ban és 2024-ben az adózásuk.

4.1. Kutatási módszertan

A kutatásom a mintavétel alapján **kvantitatív** módszerekkel készült el. A szükséges számadatokkal dolgozva statisztikai következtetéseket tudok levonni **Zala Vármegyében** székhellyel rendelkező egyes egyéni vállalkozással történt hatásokról az adózási rendszer változásával kapcsolatban.

Célom, hogy az újonnan alakuló egyéni vállalkozások számára útmutatást adjak annak érdekében, hogy a törvény által szabott kereteket megtartva optimális jövedelemadózási formát tudjanak választani. Mivel az egyéni vállalkozók a gazdasági társadalom meghatározó alakjai, kiemelten fontosnak tartom, hogy támogatást kapjanak ebben a makrogazdasági környezetben,

ahol az állam által hozott döntések gyors és tartós következményeket vonnak maguk után. Nem csak adóterhek növekedésével, de az infláció ütemével is lépést kell tartani.

Kiindulási pontot a 2022. augusztus 31-én az általam választott két könyvelő iroda könyvelési állományban lévő a **Katv. szerint adózó** egyéni vállalkozók képezték. A gazdasági tevékenységek jelölése egyes ágazati osztályozás alapján, a nemzetgazdasági ágak betűjelével ellátva kerültek csoportosításra, azon belül pedig a gazdasági főtevékenységük is jelezve lett.

Minta elemszáma: 35 vállalkozás

Minta kiválasztásának módszere: szakértői kiválasztás

Adatfeldolgozás módszere: pénzügyi módszerek

A vizsgálatom során a 11. táblázatba foglalt öt **kutatási kérdésre** kerestem a választ.

11. táblázat Kutatási kérdések

1. **A vállalkozók képesek voltak-e arra, hogy a Katv. alól kikerülve a megemelt adóterhekkel számolva folytassák a tevékenységüket?**
2. **Az úgynevezett „régis Katás” önfoglalkoztatóknak milyen mértékben felelt meg az átalányadózás?**
3. **Az egyéni vállalkozók milyen módon igyekeztek csökkenteni az adóterheiket?**
4. **A vállalkozók milyen adózási formákat választva érték el az optimális adózási formát?**
5. **A mintavételi adatok hogyan illeszkednek a statisztikai adatokhoz helyi szinten?**

4.2. A mintabeli egyéni vállalkozások karakterisztikája

A vizsgált egyéni vállalkozók **tevékenységük alapján színes** palettát mutatnak. A mintában 35 olyan egyéni vállalkozót vizsgáltam, akik 2022. augusztus 31-ig a Katv. hatálya alatt adóztak. Az összefoglaló táblázatot a melléklet tartalmazza.

18. ábra Egyéni vállalkozók ágazati besorolás szerinti megoszlása – saját szerk.

A 35 fő egyéni vállalkozóból 8 fő, azaz 23% tevékenykedik az **építőiparban**, szintén 8 fő a humán-egészségügyi, szociális ellátásban. 7 fő, azaz 20% az egyéb szolgáltatások kategóriában, hatan pedig a pénzügyi- biztosítási szegmensben, amely 17%-ot tesz ki. Ezen felül szakmai, tudományos, műszaki tevékenységet végeznek

négyen, ami 11%-kal jelenik meg és 2 fő a gépjárműjavítási ágazatban ténykedik 6%-os arányt képviselve.

Az építőipari vállalkozók **fele főfoglalkozású** egyéni vállalkozóként, míg a többiek heti 36 órát meghaladó munkaviszony mellett dolgoztak. A humán-egészségügyi, szociális ellátásban a főfoglalkozású egyéni vállalkozók voltak többségben, de nem jelentős mértékben. Számuk csupán 1 fővel haladta meg az előző kategória főállású egyéni vállalkozók számát.

12. táblázat A mintavételi egyéni vállalkozók megoszlása főfoglalkozású és mellékállású tényállás szerint - saját szerk.

Ágazati besorolás	Főfoglalkozású EV	Mellékállású EV	Összesen
Építőipar	4 fő	4 fő	8 fő
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1 fő	1 fő	2 fő
Pénzügyi-biztosítási tevékenység	4 fő	2 fő	6 fő
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	3 fő	1 fő	4 fő
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	5 fő	3 fő	8 fő
Egyéb szolgáltatás	7 fő	0 fő	7 fő
Összesen	24 fő	11 fő	35 fő

Egyéb szolgáltatóknál a teljes létszám főfoglalkozású állományba tartozott. A pénzügyi-biztosítási létszám egyharmada volt csupán olyan vállalkozó, akinek volt heti 36 órát meghaladó munkaviszonya. A szakmai, tudományos, műszaki tevékenységet végző egyének háromnegyede ténykedett főfoglalkozásban az egyéni vállalkozási keretein belül, míg a legkisebb számú szegmensben fele-fele arányban oszlott meg ez a viszonyszám.

A táblázat alapján különösebb változtatások nélkül **11 fő az, akinek az adózásán az új Kata tv. szigorítások miatt feltétlenül változtatni kellett**, mivel 2022. szeptember 1-től megszűnt a lehetőség a **mellékállású** kisadózó vállalkozási formája. A **24 fő főfoglalkozású egyéni vállalkozónál pedig vizsgálni kellett a megrendelői összetételüket**. Azoknak volt lehetősége átjelentkezni az új Kata tv. által meghatározott adónemre, akik kizárólag magánszemélyek felé szolgáltattak, vagy feljükk végeztek termékértékesítést.

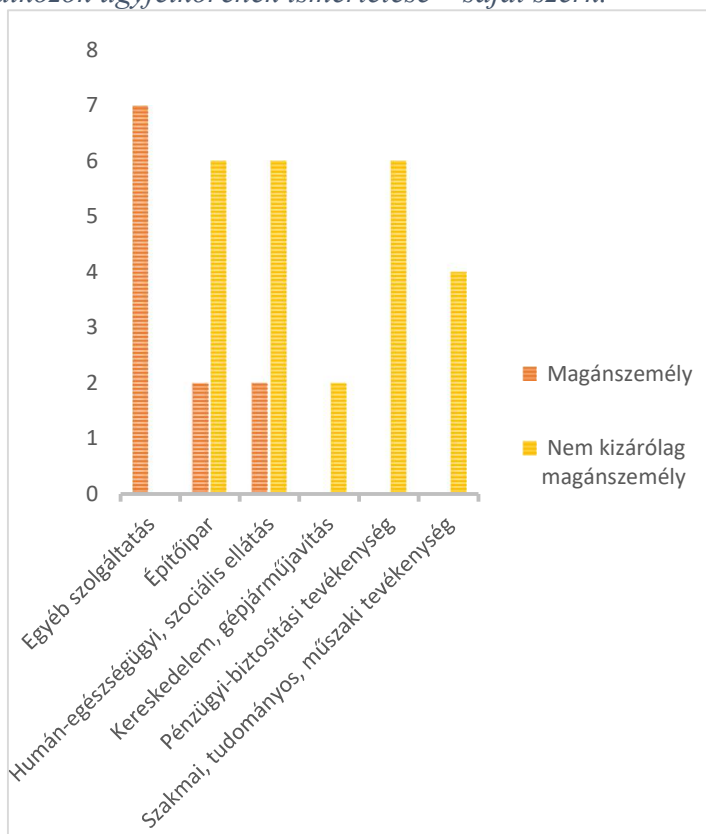
13. táblázat Egyéni vállalkozók főtevékenység szerinti megbontásban saját szerk.

	Főtevékenység	fő
Az egyéni vállalkozók	Villanyszerelő	5
főtevékenységük ÖVTJ kódja (Önálló	Szobafestő	1
Vállalkozók Tevékenységi Jegyzéke)	Burkoló	2
alapján kerülnek ágazati besorolásra,	Gépjárműjavítás, - karbantartás	2
mely a KSH-nál használatos	Biztosítási ügynök	6
kódrendszer.	Könyvelés	1
A 11. táblázat azt mutatja be, hogy az	PR, kommunikáció	3
ágazati besoroláson belül, milyen	Pszichológus	8
eloszlással szerepelnek a végzett	Fodrász	3
	Kozmetikus	2
	Kéz- és lábápoló	2
	Összesen	35

főtevékenységek. Vizsgálatom szempontjából ez azért volt fontos, mert a tevékenységek **következtetni engednek a megrendelői körre** is. Fő szempont volt a szerteágazó megközelítés, amely folytán árnyaltabb képet kaptam a vizsgálati alanyokról. Az építőipari szegmensben 5 villanyszerelő, 1 szobafestő és 2 burkoló vállalkozó van. Gépjárműjavítás-, karbantartással 2 fő foglalkozik. A pénzügyi-biztosítási területen kizárólag biztosítási ügynökök vannak összesen 6 fővel. Szakmai tudományos és műszaki tevékenységgel 4 főből egy könyveléssel, további 3 fő PR, kommunikációval vállalkozik. Humán-egészségügyi, szociális ellátás keretein belül 8 fő pszichológusi tevékenységgel találkoztam. Egyéb szolgáltatással foglalkozó vállalkozók között 3 fő fodrász, 2 fő kozmetikus, valamint 2 fő kéz-és lábápoló főtevékenységgel regisztrált egyéni vállalkozót tudtam vizsgálni.

19. ábra Vizsgált egyéni vállalkozók ügyfélkörének ismertetése – saját szerk.

A megrendelői kör elemzése során fontos különbséget tenni az új Kata tv. szigorítások végett, hogy a vállalkozó **állít-e ki számlát kifizetőnek**. A kifizető fogalmáról az Art. rendelkezik. A 11. ábrát vizsgálva kiemelendő, hogy az egyéb szolgáltatást végzők 100%-a csak magánszemélyek felé szolgáltatnak. Az építőiparban jellemzően kifizetők felé, de ketten kizárólag magánszemélyek felé. Ez arányaiban azt jelenti, hogy 75% rendelkezik vegyes ügyfélkörrel, 25% pedig csak magánszemély felé állít ki számlát.

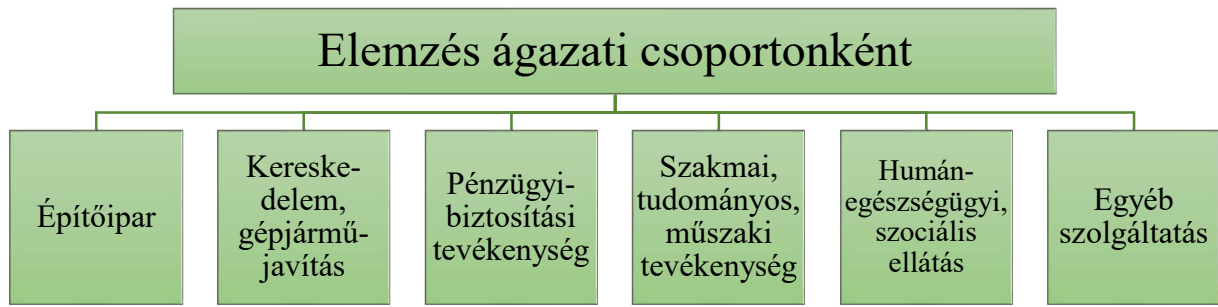

Ugyanez a megoszlás mutatkozik a humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazatban. A további három egység, mint a gépjárműjavítás, pénzügyi-biztosítási tevékenység és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység szektora 100%-ban nem kizárólag magánszemélyektől szerez bevételt. Mivel a vegyes ügyfélkör a bevételszerzés forrása, ezért számukra az adóoptimalizáció vizsgálata különösen fontos.

A bemutatott egyéni vállalkozók képezik vizsgálatom tárgyát. Véleményem szerint ezen önfoglalkoztatók sokszínűsége megmutatja a választ a kutatás kérdéseire.

4.3. Adóoptimalizációs vizsgálat

Az adóoptimalizálás vizsgálatát az **ágazati egységek szerinti megbontásában** folytatom, mert az ügyfélkör hasonlósága során az adótanácsadó is a nagyobb azonosságoktól ment az apróbb részletekig. (20. ábra)

Az ügyfelek sorszámozása folyamatos annak érdekében, hogy az elemzés alatt mindvégig azonosíthatóak maradjanak. Az elemzés során azonos módszer szerint építettem fel az adóoptimalizáció vizsgálatának folyamatát, alátámasztva ezzel az esetleges adónem váltások közötti szükségszerűséget és annak meghatározását, hogy az egyéni vállalkozó milyen irányba tud elindulni a kiválasztás megalapozásában. Első körben az új Kata, majd az átalányadózás lehetőségét vizsgálom, haladva az összetettebb adózás irányába.

14. táblázat Építőipari ágazat vizsgálata – saját szerk.

Sorszám	2022.08.31-ig KATA-s egyéni vállalkozó	Tevékenység	Kizárólag magán-személytől szerzett bevétel?	Heti 36 órát meghaladó munkaviszonya van?	Átalány-adózást választott	Kft-t alapított	Új KATA adózást választott	Szünetelteti az egyéni vállalkozói tevékenységét	Megszüntette az egyéni vállalkozói tevékenységét
1	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Igen	x				
2	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Igen	x				
3	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Igen	x				
4	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Nem		x	x		
5	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Nem	x	x			
6	Építőipar	Szobafestő	Igen	Nem			x		
7	Építőipar	Burkoló	Nem	Igen	x				
8	Építőipar	Burkoló	Igen	Nem			x		
F	Építőipar összesen				5	2	3	0	0

Az építőipari vállalkozók összetétele alapján vegyes képet mutatnak. Első körben vizsgálendő, hogy az új Kata adózás feltételének ki felel meg. Két feltétel vizsgálata a legfontosabb, van-e olyan jogviszonya, ahol heti 36 órát meghaladóan foglalkoztatják, illetve az ügyfélkörének összetétele. A 6-os sorszámú Szobafestő és a 8-as sorszámú Burkoló, megfelelt a kritériumoknak, így lehetőségük volt továbbra is az 50.000 Ft-os kisadózó vállalkozók tételes adója alá bejelentkezni. Ezzel az adóterhük nem növekedett.

Az **1-es, 2-es és 3-as** sorszámú villanyszerelő és **7-es számú** Burkoló mellékállású egyéni vállalkozóként a régi Kata alól kiszűrődött és **az átalányadózás mellett** döntött, kihasználva az 2022-ben érvényes éves 1.200.000 Ft összegű adómentes jövedelemhatárt. Ez összegben azt jelentette, hogy a havi 25.000 Ft mellékállású kisadózó vállalkozások tételes adója helyett, 6.000.000 Ft-ig számlázott és pénzügyileg 2022 adóévben rendezett árbevételig nem keletkezett további jövedelemadója. Az építőipari tevékenységek az átalányadózás szempontjából **80%-os költségelszámolás** alá esnek, így számukra akár **korábban is kifizetődő lett volna áttérni** ezen adózási módra. Adóév végéig nem érték el az adómentes bevételi értékhatárt.

A **4-es és 5-ös számú** főállású egyéni vállalkozó az ügyfélkörének sokszínűsége végett kombinált adózási módszert alkalmazott. 4-es számú vállalkozónak az ügyfelei többségben magánszemélyek, de alkalomadtán kifizetőnek is vállal szerelési tevékenységet. Mivel a kifizetők felé teljesített szolgáltatása nem haladja meg a heti 36 órát, így alapított egy **egyszemélyes Kft-t**, ahol heti 12 órában, munkaviszonyban látja el az ügyvezetés teendőit a villanyszereléssel együtt. Minimum járulékfizetési kötelezettség a minimálbér 30%-áig terjed, így a munkaidő mértéke ehhez alakítva lett meghatározva. Így jogosult maradt megtartani a heti 36 órát el nem érő munkaviszonya mellett az új Kata tv. adta lehetőségek szerint a katas egyéni vállalkozását, ahol főfoglalkozásúként van regisztrálva. Ehhez természetesen figyelembe kellett venni, hogy az egyéni vállalkozó tevékenységének keretein belül vállalja az ügyfeleinek többségét, akik magánszemélyek és valóban el tudja látni az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságában heti maximum 12 órában az ügyvezetés és kifizetők felé teljesített szolgáltatásait. Mindez számszaki adatokkal a következőt jelentette:

- Új Kata alatt megfizette az 50.000 Ft tételes adót és
- A társaságban ügyvezetőként legalább az érvényes minimálbér 30%-ának megfelelő adóalapig (200.000 Ft * 30%) 60.000 Ft után a következőket havonként (15. táblázat)

15. táblázat A gazdasági társaságban fizetendő adó összegének alakulása heti 12 órás bejelentéssel kalkulálva – saját szerk.

Heti 12 órában munkaviszonyban keretein belül történő ügyvezetői feladatok ellátása	
Minimálbér a döntés időpontjában (2022. év)	200 000 Ft
Bejelentett heti óraszám	12
Minimum járulékalap - minimálbér 30%-a	60 000 Ft
Heti óraszám alapján minimum fizetendő bér	60 000 Ft
A bruttó munkabér eléri a járulékminimum szerinti kötelezettséget	
Bruttó munkabér	60 000 Ft
Személyi jövedelemadó alapja	60 000 Ft
15% levont személyi jövedelemadó	9 000 Ft
Levont társadalombiztosítási járulék alapja	60 000 Ft
18,5 % levont társadalombiztosítási járulék	11 100 Ft
Nettó bér	39 900 Ft
Szociális hozzájárulási adó alapja	60 000 Ft
13% fizetendő szociális hozzájárulási adó	7 800 Ft
Összes adóteher:	27 900 Ft

Így megtartotta a kedvező adózás mellett a legnagyobb bevételt hozó ügyfélteomeget és 18.000.000 Ft árbevételt szerezhet, míg a szolgáltatását megrendelő cégek sem maradnak kiszolgáltatlanul. Alanyi adómentes keretet végül év végéig egyéni vállalkozói státuszában nem merítette ki, viszont a piacképessége újabb 12 millió forintos alanyi adómentességgel növekedett.

Összesen 27.900 Ft-tal fizetett többet a korábbi hónapokhoz képest, viszont magasabb összegű bevételi várakozásai alapján a jövőre nézve is szándékában állt megtartani ezt az adózási kombinációt.

5-ös számú villanyszerelőnek épp fordított helyzete állt elő, mivel a cégek által indított megbízásai voltak többségben, azért olyan egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságot alapított, amelyben heti 40 órában megfizette a kötelező járulékait és kiegészítő jövedelemként az átalányadózó egyéni vállalkozásából a kisebb megbízások elvállalásával az ügyfelektől 1.200.000 Ft adómentes jövedelmet tudott realizálni. Fontos megjegyezni, hogy az ügyfelekkel kötött szerződések alapján ez legális és korrekt eljárási folyamat volt. Nincs érvényben olyan jogszabály, amely ennek lehetőségét tiltaná.

Az építőipari ágazatban nem volt olyan önfoglalkoztató, aki szüneteltette vagy megszüntette volna vállalkozási tevékenységét. Elmondható erről a mintáról, hogy azok, akik nem tudtak katások maradni, **mindannyiuknak emelkedett a fizetendő adója**, de mindemellett a kombinált adózási módokat esetén emelkedett az elérhető árbevétel is. A

gazdaság szempontjából mindenképpen pozitív, hogy megszűnés nem történt, és adóbevétele keletkezett az államnak.

16. táblázat Kereskedelem, gépjárműjavítás ágazat vizsgálata - saját szerk.

Sorszám	2022.08.31-ig KATA-s egyéni vállalkozó	Tevékenység	Kizárólag magán-személytől szerezte bevételeit?	Heti 36 órát meghaladó munkaviszonya van?	Átalányadózást választott	Kft-t alapított	Új KATA adózást választott	Szünetelteti az egyéni vállalkozói tevékenységét	Megszüntette az egyéni vállalkozói tevékenységét
9	Kereskedelem, gépjárműjavítás	Gépjárműjavítás, -karbantartás	Nem	Igen	x				
10	Kereskedelem, gépjárműjavítás	Gépjárműjavítás, -karbantartás	Nem	Nem		x	x		
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás összesen				1	1	1	0	0

A kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban 2 fő autószerelő egyéni vállalkozó adózását kellett vizsgálni. Mindkettő vegyes ügyfélkörrel rendelkezett, 9-es számú Autószerelő mellékállásban végezte vállalkozói tevékenységét, 10-es számú főállású vállalkozóként ténykedett. (16. táblázat)

9-es számú egyéni vállalkozó árbevétele alapján döntött az átalányadózás mellett, mivel a tevékenységének besorolása alapján az átalányadózás 80%-os költségátalány elszámolásába tartozik. Mivel az árbevétele éves szinten a 12 millió forintot nem érte el, és a fennmaradó időszakban az adómentes határt sem érte el, így részéről pozitív változásként érte a hír, hogy a havi 25.000 Ft-os tételes adót sem kell megfizetnie a heti 36 órát meghaladó munkaviszonya miatt.

10-es számú gépjárműjavítással és -karbantartással foglalkozó egyéni vállalkozó hasonló döntési helyzetben volt, mint a 4-es számú Villanszerelő. Többségében magánszemélyek részére szolgáltatott autószerelési munkát, de nem kívánta elveszíteni kifizetői partnereit az adóváltozások végett. Ezen tények tükrében vállalta az emelkedett összegű adókat, minek hatására az elérhető árbevétel is megemelkedett. A számszaki adatok annyiban különböznek, hogy megítélése alapján nem 12, hanem heti 15 órában kívánja ellátni ügyvezetői kötelezettségeit az újonnan alapított gazdasági társaságában. Az ő adókötelezettségei a havi 50.000 Ft mellé a következőképpen alakult. (17. táblázat)

I 7. táblázat A gazdasági társaságban fizetendő adó összegének alakulása heti 15 órás bejelentéssel kalkulálva – saját szerk.

Heti 15 órában munkaviszonyban keretein belül történő ügyvezetői feladatok ellátása	
Minimálbér a döntés időpontjában (2022. év)	200 000 Ft
Bejelentett heti óraszám	15
Minimum járulékalap - minimálbér 30%-a	60 000 Ft
Heti óraszám alapján minimum fizetendő bér	75 000 Ft
A bruttó munkabér meghaladja a járulékminimum szerinti kötelezettséget	
Bruttó munkabér	75 000 Ft
Személyi jövedelmadó alapja	75 000 Ft
15% levont személyi jövedelmadó	11 250 Ft
Levont társadalombiztosítási járulék alapja	75 000 Ft
18,5 % levont társadalombiztosítási járulék	13 875 Ft
Nettó bér	49 875 Ft
Szociális hozzájárulási adó alapja	75 000 Ft
13% fizetendő szociális hozzájárulási adó	9 750 Ft
Összes adóteher:	34 875 Ft

Szintén érdemes megemlíteni, hogy egyéni vállalkozóként az **adóterhei nem nőttek**, mivel a 34.875 Ft havi utalandó adó- és járulékkötelezettség a cégben terheli, de gyakorlatilag duplázta az Áfa tv. általi alanyi adómentes bevételi értékhatárát, ezzel növelve piacképességét 27% általános forgalmi adómentesítéssel.

Mindkét vállalkozó talált megoldást a további működésre és nem került ki a gazdasági szereplő szünetelés vagy megszüntetés formájában a gazdaságból.

18. táblázat Pénzügyi-biztosítási ágazat vizsgálata – saját szerk.

Sorszám	2022.08.31-ig KATA-s egyéni vállalkozó	Tevékenység	Kizárólag magánszemélytől szerzett bevétel?	Heti 36 órát meghaladó munkaviszonya van?	Átalányadóztat választott	Kft-t alapított	Új KATA adóztat választott	Szünetelteti az egyéni vállalkozói tevékenységét	Megszüntette az egyéni vállalkozói tevékenységét
11	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen	x				
12	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen	x				
13	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen	x				
14	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen				x	
15	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Nem					x
16	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Nem	x	x			
K	Pénzügyi-biztosítási tevékenység összesen				4	1	0	1	1

A 18. számú táblázatban a **pénzügyi- biztosítási ágazatban** mindösszesen 6 egyéni vállalkozó volt, közülük mindenki biztosítási ügynöki tevékenységet végez. Mivel a tevékenység jellemzője, hogy a képviselt biztosító társaság önszámlázással állítja ki a saját kimenő számviteli bizonylatukat és többségüknek jelentős problémát okozott a 2020. július 3-án elfogatott Katv.-t érintő törvényváltoztatás, miszerint egy kifizetőtől maximum 3.000.000 Ft bevétel szerzhető a 40%-os különadó nélkül, így 2022. szeptember 1-től a vállalkozók azon része, akik folytatták tevékenységüket, átjelentkeztek átalányadózóknak.

11-es, 12-es és 13-as sorszámú Biztosítási ügynök helyzete egyező képet mutat, főállású egyéni vállalkozóként átjelentkeztek a 40%-os költséghányadot biztosító átalányadó alá. Mivel a költségeik meg sem közelítették a törvény által biztosított 40%-os arányt, így az újonnan megszerezhető 1.200.000 Ft összegű adómentes jövedelemhatár megfelelő kompromisszumot jelentett. Ezzel a jövedelemhatárral 2022. évben 2.000.000 Ft bevételt tudtak adó- és járulékmentesen szerezni a heti 36 órát meghaladó munkaviszonyuk mellett.

14-es számú Biztosítási ügynök a szüneteltetés mellett döntött, míg a **15-ös** sorszámú vállalkozó a végleges megszüntetés mellett határozott.

16-os független biztosítási egyéni vállalkozó a magasabb összegű bevételei miatt egyéni vállalkozása mellett egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságot alapított. Következő évben szüneteltette, majd megszüntette egyéni vállalkozását kihasználatlanság végett.

19. táblázat Humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazat vizsgálata - saját szerk.

Sorszám	2022.08.31-ig KATA-s egyéni vállalkozó	Tevékenység	Kizárólag magánszemélytől szerezte bevételeit?	Heti 36 órát meghaladó munkaviszonya van?	Átalányadózást választott	Kft-t alapított	Új KATA adózást választott	Szünetelteti az egyéni vállalkozói tevékenységét	Megszüntette az egyéni vállalkozói tevékenységét
21	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
22	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
23	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
24	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
25	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
26	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Nem		x	x		
27	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Igen	Nem			x		
28	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Igen	Nem			x		
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás összesen				5	1	3	0	0

A **humán-egészségügyi, szociális ellátás** ágazatban 8 pszichológus egyéni vállalkozó közül kettő fő volt jogosult az új Kata tv. szerinti adózást választani. 27-es sorszámú Pszichológusnak heti 20 órás munkaviszonya volt, így tevékenységére továbbra is az 50.000 Ft tételes adót fizette meg. 28-as Pszichológusnak nem volt másik jogviszonya. Ügyfeleik között csak magánszemélyeknek szolgáltattak. (19. táblázat)

21, 22, 23, 24, és 25-ös sorszámú Pszichológusok a 40%-os költséghányad mellett az átalányadózást választották. Mindezek közül csak a 25-ös Pszichológus lépte át az éves adómentes jövedelmet, így a többieknek adómentes bevételeként realizálódott a közel 2.000.000 Ft-os bevételük, mely jövedelemadóbevallásukban nem érte el az 1.200.000 Ft-os adómentes jövedelmet.

25-ös sorszámú Pszichológus átalányadózás alapján a következőképpen alakult az adó- és járulékfizetése 3.250.000 Ft pénzügyileg rendezett bevétele után. (20. táblázat)

20. táblázat 25-ös sorszámú mellékállású Pszichológus adózása - saját szerk.

Sorjelzés	Megnevezés	Százalék	Összeg (Ft)
A	Adómentes jövedelemhatár		1 200 000
B	Költségátalány besorolás	40%	
C	Adómentes bevételi értékhatár		2 000 000
D	Elért árbevétel		3 250 000
E	Adóköteles bevétel (D-C)		1 250 000
F	Költséghányad (B)	40%	500 000
G	Adóköteles jövedelem (E-F)		750 000
H	Személyi jövedelemadó alapja (G)		750 000
I	Személyi jövedelemadó (H*15%)	15%	112 500
J	Társadalombiztosítási járulék alapja (G)		750 000
K	Társadalombiztosítási járulék (G*18,5%)	18,50%	138 750
L	Szociális hozzájárulási adó alapja (G)	!	750 000
M	Szociális hozzájárulási adó (L*13%)	13%	97 500
N	Összes adó- és járulékteher		348 750

2022-ben sem kellett a szociális hozzájárulási alapot megemelni 112,5%-kal a mellékállású egyéni vállalkozó esetében. Szociális hozzájárulási adóalapja megegyezik a társadalombiztosítási járulék alapjával.

26-os számú Pszichológus magasabb szinten állt a korábbiakhoz képest, mind képesítésben, mind pedig árbevétel szempontjából. Hatósági engedéllyel és megfelelő képesítéssel rendelkezik. Pszichológusok között a kötelező szupervíziók tartásának számlázása végett ő is egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságot alapított. Egyéni vállalkozóként pedig az önálló, magánszemélyekkel folytatott terápiás ülések árbevételét számolta el az új Kata tv. hatálya alatt. Az általa folytatott tevékenység egészségügyi ellátásként az Áfa tv. 85.§ (1) bekezdés C) pontja alapján adó alóli mentességet élvez a tevékenység közérdekű jellegére való tekintettel, így tevékenységét nem érinti alanyi adómentes általános forgalmiadó határ. A cégben heti 10 óra munkaidővel fizeti meg az adó- és járulékkötelezettségeit a következő módon.

21. táblázat A gazdasági társaságban fizetendő adó összegének alakulása heti 10 órás bejelentéssel kalkulálva, garantált bérminimum szerint – saját szerk

Heti 10 órában munkaviszonyban ellátott ügyvezetői feladatok ellátása	
Minimálbér a döntés időpontjában (2022. év)	200 000 Ft
Bejelentett heti óraszám	10
Minimum járulékalap - minimálbér 30%-a	60 000 Ft
Heti óraszám alapján minimum fizetendő bér garantált bérminimum alapján	65 000 Ft
A bruttó munkabér meghaladja a járulékmínimum szerinti kötelezettséget	
Bruttó munkabér	65 000 Ft
Személyi jövedelmadó alapja	65 000 Ft
15% levont személyi jövedelemadó	9 750 Ft
Levont társadalombiztosítási járulék alapja	65 000 Ft
18,5 % levont társadalombiztosítási járulék	12 025 Ft
Nettó bér	43 225 Ft
Szociális hozzájárulási adó alapja	65 000 Ft
13% fizetendő szociális hozzájárulási adó	8 450 Ft
Összes adóteher:	30 225 Ft

Egyéni vállalkozóként adóterhei nem növekedtek, mert az 50.000 Ft tételes adó megfizetése mellett csak a társaságban kellett megfizetnie a 30.225 Ft többletet. (21. táblázat)

Utolsó adathalmazomat az **egyéb szolgáltatások** ágazata tette ki, a mintavételi adataimat a 22. számú táblázat foglalja össze.

22. táblázat Egyéb szolgáltatási ágazat vizsgálata - saját szerk

Sor-szám	2022.08.31-ig KATA-s egyéni vállalkozó	Tevékenységek	Kizárólag magán-személytől szerez bevételt?	Heti 36 órát meghaladó munkaviszonya van?	Átalány-adózást választott	Kft-t alapított	Új KATA adózást választott	Szünetelteti az egyéni vállalkozói tevékenységét	Megszüntette az egyéni vállalkozói tevékenységét
29	Egyéb szolgáltatás	Fodrász	Igen	Nem			x		
30	Egyéb szolgáltatás	Fodrász	Igen	Nem			x		
31	Egyéb szolgáltatás	Fodrász	Igen	Nem			x		
32	Egyéb szolgáltatás	Kozmetikus	Igen	Nem			x		
33	Egyéb szolgáltatás	Kozmetikus	Igen	Nem			x		
34	Egyéb szolgáltatás	Kéz- és lábápoló	Igen	Nem			x		
35	Egyéb szolgáltatás	Kéz- és lábápoló	Igen	Nem			x		
S	Egyéb szolgáltatás összesen				0	0	7	0	0

Ebben a szegmensben olyan szolgáltatók vannak, akik főállású egyéni vállalkozóként kizárólag magánszemélyektől szereznek bevételt. 3 fő fodrász, 2 fő kozmetikus, 2 fő műkörömpíró adóalany kivétel nélkül mindannyian az **új Katát választották** annak érdekében, hogy ne

kelljen továbbra sem magasabb adóterhet fizetniük. Nem változott a fizetendő adó összege, csak a régi Katából át kellett jelentkezniük az új Katába. Ezen kötelezettségük teljesítésével továbbra is csökkentett adminisztrációs terhek mellett folytathatják munkájukat. Ugyan az átalányadózás szempontjából 80%-os költséghányad besorolás alá esnek, nem tartották vonzónak.

Ebben az ágazatban sem szűnt meg vagy szüneteltette tevékenységét egyéni vállalkozó.

4. Összegzés, konklúziók, javaslatok

A téma fontosságát jelzi, hogy az egyéni vállalkozók jelentős szerepet töltenek be a gazdaságunk életében és az évről-évre változó jogszabályok útvesztőiben iránymutatást kell adni az induló egyéni vállalkozóknak.

A kutatási céloom az volt, hogy megmutassam a lehetőségeket az adózás tekintetében és ezáltal biztonságot kapjon a vállalkozó, hogy tudással felvértezve tudjon döntést hozni a jövőjét illetően. Ennek érdekében az elméleti részben ismertettem az egyéni vállalkozásokat érintő jogszabályokat, bemutattam az indítás módját. Ezt követően részletesen ismertettem a vállalkozói személyi jövedelemadó szerinti adózás, az átalányadózás és a kisadózó vállalkozók tételes adó választásának feltételeit, az adónemek közötti váltási lehetőségekkel együtt.

A piaci kitekintésből megállapítható, hogy a szomszédos országban, Ausztriában a kezdő egyéni vállalkozók mennyivel kedvezőbb helyzetben vannak. A vállalkozás kezdetekor elvégzendő tanfolyam Magyarországon is sok kellemetlenségtől mentesítené az adózókat.

Empirikus kutatásomban 35 fős mintával dolgoztam, melyeket ágazati csoportonként és egyénekenként is megvizsgáltam. A céloom a kutatási kérdésekre megkapni a válaszokat. Az empirikus kutatás eredményeit a kutatási kérdések mentén foglalom össze.

1. kutatási kérdés: A vállalkozók képesek voltak-e arra, hogy a Katv. alól kikerülve a megemelt adóterhekkel számolva folytassák a tevékenységüket?

A mintabeli vállalkozások 2,86 %-a megszüntette a tevékenységét, 2,86% szüneteltette azt. A vállalkozók 94,28 %-a képes volt alkalmazkodni az adórendszer változásaihoz.

2. kutatási kérdés: Az úgynevezett „régí Katás” önfoglalkoztatóknak milyen mértékben felelt meg az átalányadózás?

Az úgynevezett „régí Katás” önfoglalkoztatók 40%-a tudta valamilyen módon az új Katát választani, 54,29 %-nak felelt meg az átalányadózás nyújtotta lehetőség.

3. Az egyéni vállalkozók milyen módon igyekeztek csökkenteni az adóterheiket?

17,14%-a indított korlátolt felelősségű társaságot az adóoptimalizáció maximális kihasználása érdekében. A könyvelőirodában könyvelt egyéni vállalkozók száma 2 fővel csökkent, de az ügyfelek száma 6 számmal nőtt a létrehozott gazdasági társaságok végett. Egy vállalkozástól eltekintve 2024 adóévig minden vállalkozó megtartotta a 2022. szeptember 1 után választott adózási formáit.

4. A vállalkozók milyen adózási formákat választva érték el az optimális adózási formát?

A vállalkozók egyedi igényeit figyelembevéve sikerült mindenki számára megtalálni az optimális adózási formát. A legoptimálisabb adózási forma megtalálásához mindenképp javasolt adótanácsadó szolgáltatásának igénybevétele, mert az egyszerűsítések ellenére még mindig bonyolultnak számít a magyarországi adózási rendszer. Azok az adózók tudták a leginkább csökkenteni az adófizetési kötelezettségüket a körülményekhez képest, akik mellékállású egyéni vállalkozóként ki tudták használni és nem lépték át az átalányadózás adta adómentes jövedelemhatárt, mert így a tevékenységükre vonatkozóan nem keletkezett adófizetési kötelezettségük.

5. A mintavételi adatok hogyan illeszkednek a statisztikai adatokhoz helyi szinten?

A mintavételi adatok helyi szinten nem adtak egyezést a statisztikai adatokkal. Nem volt olyan mértékű adóalany megszűnés és szüneteltetés, mint a KSH által közzétett adatok alapján következtethető lett volna, de a mintavételi darabszám korlátozottsága miatt ebből nem vonható le nagyívű következtetés.

Bízom abban, hogy dolgozatom segítséget nyújthat az induló egyéni vállalkozásoknak útbaigazítást nyerni az adózás szerteágazó területén.

Irodalomjegyzék

Magyar környezetben:

Szakkönyvek

- Herich György, 2022: Adótan, Saldo Kiadó, Budapest
- Szabó Tibor, 2022: Egyéni vállalkozók adózási kézikönyve, adonet.hu (e-book)
- Szabó Tibor, 2022: Foglalkoztatás vállalkozási, megbízási jogviszonyokban – KATA után, adonet.hu (e-book)
- Asztalos Zsuzsa, Roenfeld Anita, 2022: Átalányadó, Saldo Kiadó, Budapest
- Császár, Csátaljay, Egri-Retezi, Futó, Horváthné Szabó, Kovács, Sztankó 2022: Adózás 2022, Vezinfó Kiadó, Budapest
- Békés Balázs, Halász Zsolt, Szabó Ildikó, Varga Erzsébet, 2022: A jövedelem- és vagyoni típusú adók, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest
- Burján Ákos és mások 2021, Adóismeretek Saldo Kiadó, Budapest
- Hajdu-Dudás és mások: Egyéni vállalkozók adózása, számvitele, HVG Kiadvány 2023/1.

Egyéb könyvek

- Stummer Balázs, 2021: Így lehetsz vállalkozó! – Vállalkozás indítása a kezdeti gondolattól egészen a megvalósításig!, Livent Kft, Tata
- Varga Vivien, 2021: Hogyan indulj el a saját utadon?, Stilianos Kft, Budapest
- Illyés Péter – Stukovszky Tamás, 2022: A kis- és középvállalkozások innovációja, Akadémiai Kiadó Zrt, Budapest
- Michael E. Gerber, 2020: A vállalkozás mítosza, Bagolyvár Kiadó, Budapest

Jogsabályok

- Szja. tv. 1995. évi CXVII. törvény – a személyi jövedelemadóról
- Szócho tv. szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény
- Evc. tv. – 2009. évi CXV. törvény – az egyéni vállalkozókról és egyéni cégekről
- Katv. 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról
- Új Kata tv. 2022. évi XIII. törvény – a kisadózó vállalkozók tételes adójáról
- Htv. 1990. évi C. törvény – a helyi adókról
- Áfa. tv. – 2007. évi CXXVII. törvény – az általános forgalmi adóról
- Art tv – 2017. évi CL. törvény – az adózás rendjéről

Elektronikus források

- Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), 2022-2024 Információs füzetek, letöltés helye:
https://nav.gov.hu/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2022
https://nav.gov.hu/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/informacios-fuzetek---2024
 - 03. Az egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége 2024. 01. 29.
 - 12. A társas vállalkozások, társas vállalkozók, gazdasági társaságok vezető tisztségviselőinek járulék- és szociális hozzájárulásiadó-fizetése 2024. 01. 24.
 - 14. Hasznos tudnivalók kezdő áfaalanyoknak 2024. 01. 23.
 - 17. A különleges adózói kör közösségi ügyleteinek áfaszabályai 2024. 01. 23.
 - 31. Cégaadó és az ahhoz kapcsolódó szja-szabályok 2024. 01. 04.
 - 49. A szociális hozzájárulási adó 2024.01.22.
 - 61. információs füzet – KATA RÉGI - Kisadózó vállalkozások tételes adója 2022.02.22
 - 99. Kisadózó vállalkozók tételes adója (kata) 2024. 01. 17.
 - 100. Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai 2024. 02. 15.
- OSS Portál Egyablakos Rendszer, elérési helye: <https://oss.nav.gov.hu/>
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), 2024: Az egyéni vállalkozás elkezdése, letöltés helye: <https://nav.gov.hu/adozas-mindenkinek/vallalkozas/egyeni-vallalkozok-nyilvantartasa/az-egyeni-vallalkozas-elkezdese>
- Lakatos Klára – Egy könyvelő élete szakmai blogja az adózási módok változtatásáról
<https://egykonyveloelete.hu/adozasi-mod-valtoztatasa-egyeni-vallalkozo-eseteben/>

Nemzetközi környezetben – Ausztria

Jogsabályo

- Személyi jövedelmadó Ausztriában: Einkommensteuergesetz
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004570>
- Áfa törvény Ausztriában: Umsatzsteuergesetz
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004873>
- Helyi adó Ausztriában: Kommunalsteuer
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004841>

Elektronikus források

- <https://www.confinium.eu/ber-utan-fizetendo-adok-ausztriaban/>
- <https://becs.mfa.gov.hu/page/cegalapitas-ausztriaban-magyar-nyelvu-tajekoztato>
- <https://www.usp.gv.at/gruendung/gruendungsfahrplan-einzelunternehmen.html>
- https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/cross-border-vat/index_hu.htm
- https://www.lbg.at/static/content/e173427/e187889/e187122/file/ger/schritte-und-glossar_HU_2019.pdf?checksum=18b34df6306f7464803553fac052c5b0cdf8a052

- <https://www.gruenderservice.at/site/gruenderservice/planung/Sozialversicherung.html>
- <https://www.gruenderservice.at/site/gruenderservice/publikationen/Informationsblatt-fuer-Gruenderinnen.pdf>

Magyarországi statisztika

- <https://stainfo.ksh.hu/Stainfo/haViewer.jsp> - lekérdezés csatolva - frissítendő
- <https://stainfo.ksh.hu/Stainfo/themeSelector.jsp?&lang=hu>
> Gazdaságstatisztika >> Gazdasági szervezetek statisztikája >>> Gazdasági szervezetek (regisztrált, működő)
- <https://www.ksh.hu/stadat?lang=hu&theme=gsz> 9.2.1 Évközi országos adatok – A regisztrált egyéni vállalkozók száma nemzetgazdasági ágak szerint, havonta
https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0054.html

Nemzetközi statisztika

- https://www.statistik.at/fileadmin/pages/334/AEB_2022_Stat.Annex_20240419.pdf
- <https://www.wko.at/wirtschaftsrecht/einzelunternehmen>
- <https://www.justiz.gv.at/html/default/8ab4a8a422985de30122a90fc2ca620b.de.html>

Ábrajegyzék

1. ábra: Az egyéni vállalkozás működésének jogi szabályozása és a létrehozás módja	6
2. ábra: Személyi jövedelemadó törvény kínálta adózási módok	10
3. ábra Vállalkozói személyi jövedelemadó szerinti adózás sematikus ábrázolása - saját szerk. (Forrás Szja tv.)	12
4. ábra Nyereségadó alakulása 2010. január 1-től egyéni vállalkozók és társaságok között – saját szerk	13
5. ábra Átalányadó költséghányadok 2022.01.01 előtt és után - saját szerk.	15
6. ábra Kisadózó vállalkozókra vonatkozó törvényváltozás	18
7. ábra Kisadózó vállalkozók adóterhei	19
8. ábra Bejelentések megtételére szolgáló felületek.....	20
9. ábra Áttérés vállalkozói SZJA-ra	21
10. ábra Átalányadózásra való áttérés lehetőségei	21
11. ábra Kisadózásra áttérés lehetőségei	22
12. ábra Szociális hozzájárulási adó alakulása 2012.01.01-től	23
13. ábra Általános szabályok alapján megállapított adó meghatározása – saját szerk.....	26
14. ábra Iparüzési adóalap megosztásának módszerei Forrás: Általános Nyomtatványkitöltő program	26
15. ábra KSH Monitor - Vállalkozások (közzététel: 2024.05.08).....	28
16. ábra A megszűnt egyéni vállalkozások száma adózási forma szerint ⁵	30
17. ábra Ausztriában induló egyéni vállalkozások Magyarországgal szemben	32
18. ábra Egyéni vállalkozók ágazati besorolás szerinti megoszlása – saját szerk.....	34
19. ábra Vizsgált egyéni vállalkozók ügyfélkörének ismertetése – saját szerk.....	36
20. ábra Mintabeli egyéni vállalkozók ágazati besorolása	37

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat Adózási módozatok elsődleges összehasonlítása, 2024.....	9
2. táblázat Főfoglalkozású átalányadózó szakképzettséget nem igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE.....	16
3. táblázat Főfoglalkozású átalányadózó szakképzettséget igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE.....	16
4. táblázat Mellékállású átalányadózó szakképzettséget nem igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE.....	17
5. táblázat Mellékállású átalányadózó szakképzettséget igénylő tevékenységgel Forrás: MINKE.....	17
6. táblázat Kisadózó vállalkozások tételes adójának összehasonlító táblázata 2022.09.01 előtt és után – saját szerk.	19
7. táblázat Szociális hozzájárulási adó minimum összege havi szinten - Saját szerk.	23
8. táblázat Szociális hozzájárulási adófizetési felső korlát alakulása - Saját szerk.	24
9. táblázat A sávós adóalap meghatározás és adótételek összege 2023. január 1-jétől – saját szerk.	27
10. táblázat Ausztriában előírt adókulcsok bevételi határokkal	31
11. táblázat Kutatási kérdések	33
12. táblázat A mintavételi egyéni vállalkozók megoszlása főfoglalkozású és mellékállású tényállás szerint - saját szerk.	34
13. táblázat Egyéni vállalkozók főtevékenység szerinti megbontásban saját szerk.	35
14. táblázat Építőipari ágazat vizsgálata – saját szerk.	37
15. táblázat A gazdasági társaságban fizetendő adó összegének alakulása heti 12 órás bejelentéssel kalkulálva – saját szerk.	39
16. táblázat Kereskedelem, gépjárműjavítás ágazat vizsgálata - saját szerk.	40
17. táblázat A gazdasági társaságban fizetendő adó összegének alakulása heti 15 órás bejelentéssel kalkulálva – saját szerk.	41
18. táblázat Pénzügyi-biztosítási ágazat vizsgálata – saját szerk.	42
19. táblázat Humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazat vizsgálata - saját szerk.	43
20. táblázat 25-ös sorszámú mellékállású Pszichológus adózása - saját szerk.	44
21. táblázat A gazdasági társaságban fizetendő adó összegének alakulása heti 10 órás bejelentéssel kalkulálva, garantált bérminimum szerint – saját szerk.	45
22. táblázat Egyéb szolgáltatási ágazat vizsgálata - saját szerk	45

Melléklet

Sorszám	2022.08.31-ig KATA-s egyéni vállalkozó	Tevékenység	Kizárólag magánszemélytől szerz bevételt	Heti 36 órát meghaladó munkaviszonya van?	Átalányadózást választott	Kft-t alapított	Új KATA adózást választott	Szűnheteti az egyéni vállalkozói tevékenységét	Megszűntette az egyéni vállalkozói tevékenységét
1	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Igen	x				
2	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Igen	x				
3	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Igen	x				
4	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Nem		x	x		
5	Építőipar	Villanyszerelő	Nem	Nem	x	x			
6	Építőipar	Szoba festő	Igen	Nem			x		
7	Építőipar	Burkoló	Nem	Igen	x				
8	Építőipar	Burkoló	Igen	Nem			x		
F	Építőipar összesen				5	2	3	0	0
9	Kereskedelem, gépjárműjavítás	Gépjárműjavítás, -karbantartás	Nem	Igen	x				
10	Kereskedelem, gépjárműjavítás	Gépjárműjavítás, -karbantartás	Nem	Nem		x	x		
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás összesen				1	1	1	0	0
11	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen	x				
12	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen	x				
13	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen	x				
14	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Igen				x	
15	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Nem					x
16	Pénzügyi-biztosítási tevékenység	Biztosítási ügynök	Nem	Nem	x	x			
K	Pénzügyi-biztosítási tevékenység összesen				4	1	0	1	1
17	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	Könyvelés	Nem	Igen	x	x			
18	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	PR, kommunikáció	Nem	Igen	x				
19	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	PR, kommunikáció	Nem	Igen	x				
20	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	PR, kommunikáció	Nem	Nem	x				
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység összesen				4	1	0	0	0
21	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
22	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
23	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
24	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
25	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Igen	x				
26	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Nem	Nem		x	x		
27	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Igen	Nem			x		
28	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	Pszichológus	Igen	Nem			x		
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás összesen				5	1	3	0	0
29	Egyéb szolgáltatás	Fodrász	Igen	Nem			x		
30	Egyéb szolgáltatás	Fodrász	Igen	Nem			x		
31	Egyéb szolgáltatás	Fodrász	Igen	Nem			x		
32	Egyéb szolgáltatás	Kozmetikus	Igen	Nem			x		
33	Egyéb szolgáltatás	Kozmetikus	Igen	Nem			x		
34	Egyéb szolgáltatás	Kéz- és lábápoló	Igen	Nem			x		
35	Egyéb szolgáltatás	Kéz- és lábápoló	Igen	Nem			x		
S	Egyéb szolgáltatás összesen				0	0	7	0	0
Σ	Vizsgált egyéni vállalkozók száma (db)			35	19	6	14	1	1
	2022.08.31 után a könyvelt változások (db)			39	48,72%	15,38%	35,90%	2,56%	2,56%
	Régi KATA-sokhoz képest			35	54,29%	17,14%	40,00%	2,86%	2,86%

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: A minimális az optimális? Egyéni vállalkozások jövedelemadózási lehetőségeinek összehasonlító elemzése	
Hallgató neve: Károssy Diána	NEPTUN kód: Z1LGUN
Képzési szint: alapképzés	
Szak: Pénzügy-Számvitel	Szakirány: Pénzügy
Témavezető neve: Dr. Antal Anita PhD	Beosztása: egyetemi docens
Tanszék: PE GKZ Pénzügy és Gazdálkodás Tanszék	

Szaktervezésben azt vizsgáltam, hogy milyen változásokat hozott a 2022. évi adózási rendszer módosítása, és milyen adózási formákat tudnak választani a hazai egyéni vállalkozók. Az adózási változások évről-évre jelentős kihívás elé állítják mind az újonnan induló, mind pedig a már működő vállalkozásokat is. Az adónemek sokfélesége, összetettsége, az adókedvezmények és adómentességek rendszere, a gyakori adóváltozások nagymértékben nehezítik a vállalkozói ambíciókkal rendelkező személyek számára az adózási rendszer áttekinthetőségét. Bemutattam az egyéni vállalkozók által választható jövedelemadózási módszereket, és az adónemek közötti áttérések lehetőségét. Részletesebben elemeztem a vállalkozói személyi jövedelemadót, az átalányadót és a kisadózó vállalkozások tételes adóját. Majd ezt követően azon adókat ismertettem, amelyek a működéshez szorosan kapcsolódnak és nem megkerülhetők. Az átfogó kép érdekében a szociális hozzájárulási- és a helyi iparüzési adókötelezettséget is részleteztem a tisztelt olvasónak. A piaci kitekintésből megállapítható, hogy a szomszédos országban - Ausztriában - a kezdő egyéni vállalkozók mennyivel kedvezőbb helyzetben vannak. A vállalkozás kezdetekor elvégzendő tanfolyam Magyarországon is sok kellemetlenségtől mentesítené az adózókat.

Empirikus kutatásomban 35 fős mintával dolgoztam, melyeket ágazati csoportonként és egyénekenként is megvizsgáltam. A munkám során megismert vállalkozók adózási választásait vizsgálva tevékenységük alapján színes palettát mutattak. A mintában 35 olyan egyéni vállalkozót vizsgáltam, akik 2022. augusztus 31-ig a Katv. hatálya alatt adóztak. Mivel a 2022 évi adóváltozások hatását vizsgáltam, azóta pedig eltelt egy újabb év, utánkövetéssel arról is képet kaptam ebben a mintaszámban, hogyan alakult 2023-ban és 2024-ben az adózásuk. A leghatékonyabb adózási forma megtalálásához mindenképp javasolt adótanácsadó szolgáltatásának igénybevétele, mert az egyszerűsítések ellenére még mindig bonyolultnak számít a magyarországi adózási rendszer.

Összeségében elmondható, hogy az adózási jogszabályok módosítása a jogalkotó várakozásainak megfelelően magasabb bevételt eredményezett a központi költségvetés oldalán, míg vállalkozói oldalról ezzel szemben jelentős adminisztrációs és adóteher növekedés jelent meg. A „régik Katások” magas száma lecsökkent, ami arra enged következtetni, hogy a lehetőséggel visszaélő gazdálkodók kiszorulásra kerültek.